

Szerkesztési iroda:

ur-utczán, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bérmintetlen levelek csak ismert
kezektől fogadhatók el.

Kiadó hivatal:

Réthy Lipót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénzek és
kiadás körüli panaszok bérment
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Videkre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3,50.

Hirdetmények díja:

6 hasábos petitos egyszeri hirdetésnél 6 kr. a minden következőknél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr. Nyílt-tér sora 15 kr.

Pest, május hó 24.

—n. Az utolsó napok hőse kétségtelesen a bucsuzó pénzügyminiszter Lónyai volt. Szombati bucsubeszéde — az ülészek egyik legjelentékenyebb szónoklati mesterműve, — melyben pénzügyi állapotaink tiszta képét adja s őszinte nyíltsággal rámutat az elkövetett hibákra és az ügyessége által kivívott eredményekre, nagy mértékben magára vonta a közfigyelmet s hosszú ideig fogja még foglalkoztatni a sajtót s a különböző pártklubokat. Tegnap és tegnapelőtt a bucsuzás hívatársai, a képviselők és miniszteriuma hivatalnokaitól képezte a legfőbb napieseményt; ma végre a hivatalos lap két legmagasabb kéziratot közöl, melyek egyike fölmenti Lónyait a magyar pénzügyi miniszterium vezetőjétől, a másik pedig közs pénzügyérré nevezi ki.

Lónyai eltávolítása sokkal nagyobb horderejű esemény, mint tán az első pillanatra látszik. Benne a miniszterium elveszti legbefolyásosabb tagját, ki kivált az utóbbi időben hangadó szerepet vitt az Andrássy-kabinetben. S e praedomináló hatalmat nemcsak állása alapította meg, melynél fogva mint pénzügyminiszter a budgetben az egyes miniszterek működésének regulatorát tartá kezében, hanem ép annyira határozott jelleme segész politikai egyénisége. Ő volt a miniszterium egyik legnagyobb szónoki tehetsége, a legügyesebb és legileleményesebb diplomatája; a kiegyezkedés létrehozásában neki oroszán-rész jutott, s annak legbonnyolódottabb, legkényesebb része — a pénzügyi viszonyok rendezése az ő vállain nyugodott. E mellett kitűnő adminisztratív talentum, gyors felfogása és elhatározása férfiú, ki nézetéhez és egyszer megfogant határozatához, a konservatív államférfiak sajátos erélyével és határozottságával — mely gyakran dacozzá fokozódik, — ragaszkodik. Ily tulajdonságokkal felruházva, az ambíciózus miniszter mindenkor és mindenütt előtérbe tudta tolni nézetét és súlyt tudott szerezni akaratainak, gyakran a kabinet s a párt többsége ellenében is. Es épen az, hogy oly annyira szerette felsőségét éreztetni, volt oka, hogy a párt vezére őt egy küönben kisebb jelentőségű, mellékes kérdésben oly élesen megtámadá, s eltávolításának legfőbb oka az, hogy a kabinet elnöke, valamint a párt is megunt a végre a pénzügyminiszter fölényét.

E lapok gyakran kísérték meg elfogulatlanul itélni meg a távozó pénzügyminisztert. Nem egyszer emelték ki érdemeit s mutatták ki tagadhatlan hibáit és tévedéseit. S ha most az igazságos kritika egész szigorával mondunk is működéséről ítéletet — az rá nézve még is kedvező lesz. Neki tagadhatlan fényes érdemei vannak az ország irányában, mert a feladat, melyet megoldott, rendkívüli nehézségű volt. Oly államban, melynek soha sem volt rendes háztartása, rendezett pénzügyi állapotot teremtetni; kiváló diplomatiái elmeállással és tapintattal tudta a legbonnyolódottabb ügyben a legkedvezőbb oldalt felismerni s megragadni, ott, hol a nép hosszú ideig megszokta az adó megtagadását honfiai erényeinek tartani, sikerült neki a kiadásokra fedezetet találni s megóvni az állam hajóját a deficit veszélyes zátonyától; a kincstár jövedelmeit tetemesen növelé; s a mi egyik legnagyobb érdeme Magyarországra iránt bizalmat költe a külföld pénzfejedelmében s megszerzé s növelé az ország hitelét s végül ernyedetlen buzgalommal gyűjté az adatokat s anyagot adórendszerünk s egész financialis állapotaink gyökeres átalakításának előkészítésére.

Működése főképp csak a fennállónak rendezése, a szükségességek toldása volt; az önálló alkotási terén alig mozgott. Es ez eddig helyes is volt. A nemzetnek,

mely mióta Széchenyi a haladásra megadta az első lökést, annyi rázkódáson ment keresztül, s mely 67-ben újra egy békés forradalom izgalmaiból élte át, nyugalomra, erősülésre volt szüksége; a rohamos cselekvés veszélyessé vált volna, a mennyiben nyomában elmaradhatlanná lett volna a reakció. Ez Lónyai konzervatív rendszerének igazolása; ő megtette azt, mit tehetett — rendet létesített.

De a nemzet most már eléggé kipihente az ujjaalakulás izgalmaiból, a mindinkább mutatkozó hiányok a gyökeres reformot e téren is kiáltó szükségességgé teszik; most hozzá kell fogni a munkához, egy a kormányának s a nemzet szükségének megfelelő rendszer megalkotása és határozott kivitele mellőzhetlen követelménnyé vált. S e feladatot Lónyai aligha lett volna képes sikeresen megoldani. A mily kitűnő adminisztratív tehetség, ki nek a legkisebb részlet sem kerüli ki figyelmét, ép oly kevésbé tud nagyban alkotni, és szervezni, — méhszorgalommal gyűjté és rendezé a köveket, de fölépíteni aligha tudta volna.

Ezért mi nyugalommal látjuk őt kilépni azon miniszteriumból, melynek ő díszes vala, hol mindaddig működött, míg pótolhatatlan volt s mostán mert érzi, hogy munkássága nem lehet oly eredményes — eltávozik.

Vajjon az új pénzügyminiszterben meglesz-e a képesség és erő: megfelelni a feladatnak, melynek teljesítését a nemzet tőle várja — a jövő fogja megmutatni.

A zágrábi Maximir parkban az unio-ellenes párt következő határozatokat hozott:

1. Starcevic Dániel s elvtársai (a keddi számunkban ismertetett Jelacic ellenes röpirat szerzői; s pártoló) hazaárulóknak jelentenek ki.
2. A „Zatocnik“ kijelentése értelmében, mely szerint „az actio ideje megjött“ b. Rauch bár elítélésére megteendő a szükséges intézkedések.
3. A jövő választásokra egységes eljárás alapítását meg.
4. Jelacic bár szobra előtt fényes ovatio történjék.
5. Jelacic bár becsületesége fölött dögma (?) állapítását meg s azt lenyomatva terjeszték.
6. Az egyházi kongressusra petitio adando be Jelacic bár szentté nevezetésére (!).
7. Minden horvát ki a magyarokkal rokonszenvez (magjaroni Horváthi) atok alá vetessék.
8. A karloviitz szerb kongressusához bizalmi irat intézendő.
9. A lonjkipolji kérdés Európa itélőszéke elé bocsátassék.

Lehet-e a királyi ügyek igazgatója egyszersmind honvéd is? A marosvásárhelyi kir. ügyek igazgatója azon kérdést intézte az igazságügyminiszterhez: „vajjon tekintettel az 1869. IV. t. cz. 8. §-ára, mely szerint a bíró nem viselhet egyszersmind katonai valószínűsége, vagy tisztelhetbi hivatalát vagy szolgálatát — jogosítva van-e a szabadságot, honvédtiszti kinevezést elfogadni?“ Ezen kérdés akkép lett eldöntve, hogy a királyi ügyek igazgatója ez idő szerint még nem lévén a bírói kar tagja, neki minden olyanmő foglalkozást gyakorolnia, és tisztségét viselni szabad, mely általában az államhivattal és különösen a királyi ügyész kötelességeivel s hivatalával összefér. M. helyett azonban az ügyészségről alkotott új törvényjavaslat, mely az idézett törvény szakaszát az ügyészekre is kiterjeszté, törvénynyé válik, hasonló esetekben csupán a fennidézett törvény szabványai lesznek az ügyészekre nézve is mérvéndők.

Bécs, máj. 24.

(1.) Itt vasárnap óta a politikai vitatkozások tárgyát kizárólagosan, a kormányának legújabbán tett lépései, és Riegernek ismeretes memoranduma képezi.

A kormány újabb elhatározása egészenben véve, kedvezően fogadtatott. A feudálisok hízoghtnek maguknak, hogy ők voltak első sorban azok, kik a miniszterium elhatározását előidézték.

A feudálisok utóbbi időben a csehekkel azon oztól szövetkeztek, hogy ezeket saját céljaik elérésére felhasználják. Tudták ők azt jól, hogy a császárnak eléni óhajítása a csehekkel létrehozni a kiegyezést, és számítva a magasabb körökben még mindig gyakorolható nagy befolyásukra, elhatározták maguknak, hogy a csehpártot sikerülend is célhoz juttatniok, miután a császár előtt loyális színben álló feudálpárti lett szövetkezésük után, az ellenük intézett ellenkezésekés ele tetemesen megtompuland. És hogy a győze-

lem minden vonalon biztosítva legyen, a pártközönlők megkezdtek Beust ellen is a sortámadást.

Csak hogy az eredmény egészen másként esett ki, mint Clam és Thun urak oly szépen a maguk malmára kiszámították. Nem Beust, hanem Potocki és Taafa jelentek meg a császár előtt, és kimutatták, hogy a feudálpárttal egyesült csehekkel, és a csehekkel egyesült feudálpárttal nincs mit alkudozni. A császárt e felfedezés igen kellemetlenül érinté. A feudálpárt nemcsak, hogy semmit el nem ért Beust ellen intézett támadásaival, sőt inkább fellépésük arra szolgált, hogy az uralkodó előtt s loyálisáukról táplált jó hitet is tetemesen megingassa, és így uralkodásra ju hatásokra, a mire tendenciáik még mindig irányulnak, erős visszahatást gyakoroljon.

Rieger memoire-jának tartalmát mindenestre fogják már ismerni, s azért eltekintve attól, csakis egy-két arra vonatkozó történeti adatot akarunk felhozni. A memoire misfel évvel ezelőtt készült, s már akkor ismeretes volt egész tartalmában a császár előtt. A dolog így áll: Dr. Rieger, ki maga szeré azon emlékiratot, átadta Parisban Latour d'Auvergne külügyminiszternek, ki azt Napoleon császárnak terjeszté elő. Ez a nélkül, hogy akár Rieger személyét, akár az emlékiratban vitatott kérdéseket illetőleg kellőleg tájékozva lett volna, átküldé a memoire-t a bécsi nagykövetség, Grammont herczeghez, hogy ítéletet mondjon fölette. Grammont hg. Beustal, s ez a császárral közlé haladéktalanul az iratot. Grammont hg. a memoire-ról császárnak egy igen kimerítő ítéletet küldött, és Auszriát illetőleg nagyon kedvezőleg nyilatkozott, a mi legkevésbé sem talált minden részben jóváhagyás és helyeslésre.

Aradi dalárügy.

I.

Egy történeti rom láttára bizonyos kegyelettel vegyült merén, és fogja el kedélyünket s bálas elismeréssel gondolunk az itt létezett várra, mely egykor megfelelő rendeltetésének s a megtámadottakat hosszú ideig védte az ellen gyilkoló eszközei ellen.

De a fennebbivel teljesen ellenkező érzés vezé erőt rajtunk, ha észlelünk kell, hogy egy szépen, dícsősséggel megkezdett művet, mely egy nemes eszme megtestesítésére szolgálandott, nem elleneség, nem mostoha viszonyok vagy armány, hanem a felépítésén munkálódott mesterek maguk döntik romba, lehaság, vétkes közöny, hanyagság s más nemcsak az illető mű- vagy ügyre, de az egész illető társadalomra károsan ható gyarlóságokkal.

Ily szípen megkezdett mű volt az aradi dalárkör, melynek megalakulása első perczől mai napig az aradi közönség a maga részéről mindent meg tett, mi csak egyt felvívároztatásához megkívánható volt. S mi e dalárda ma?

Egy hátramaradt, mindenkre nézve közönyössé lett, megunt testület, melynek létezése s működése alig érdeklí már nem csak a pártoló tagok zömét, de a sorsát eddig mindig hűségesen szívén hordott egyes műbarátot sem, világosan látván, hogy a jelenlegi szervezet s vezetése mellett az annyira tökre megy, hogy röstelni fogjuk bevallani, mire pedig egykor büszkék voltunk: hogy nekünk Aradon dalárdánk van.

Hisz már oda jutott ezen dalegyet, hogy hetek, hónapok óta magánuton és a helybeli lapokban közölt számtalan felhívás dacára sem képes egy csak legalább tíz husz tagból álló közögyűlést összehozni! vagyis száz és százra menő dalárpártoló a fizető tag közül nem akad már husz ember, ki kedvet érezne s érdemesnek tartaná a minden évben e g y s z e r tartatni szokott közgyűlésre elmenni!...

Pedig már a törvényesség szempontjából, az alapszabályok világos meghagyása szerint is: az elnökség és választmány joggal ma nem létezik, mert csak egy évre választott, — s ezen év már hónapok előtt letelt. Hogy az alapszabályok meghagyása dacára, miért nem hívta egybe az elnökség pontosan az év letelével a közgyűlést, s miért nem mondott le a választmány nyúl egyetemben a csak bizonyos megszabott időre ráruházott megválasztól, — azt sem kideríteni, sem helyeselni nem tudjuk.

Miután azonban e szomorú jelenségnek kell, hogy nagy okai legyenek, s miután égető szükség a dalárdánk ügyében beállt válságnak, mielőtt orvosolhatlan kór vagy épen a halál bekövetkezzék, — a legrövidebb idő alatt véget vetni: leplezetlenül kell fölárulni a valót, a súlyos okait valamint az orvoslat sikert ígérő eszközeit.

E feladatunk hálátlan; bonzókésünk bomélyedése alatt az érdékeltség és hűség a fájdalom s lehet haragtól föl fog az iszszenni: de a dalárügy hazafiai s társadalmi fontossága fölment atól, hogy egyeseek magánérdekeit vagy hűségát kímélik akkor, midőn ezen egyesek miatt egy nemes eszme s százak lelkesedése pelengérré tetetik.

Az olaszországi republikanus mozgalomról.

A bandák egymásután mind jobban szaporodnak. Azon band, mely e hó 15. és 16. ika közt lefolyt, éjen Reggio falai alatt alakult, az ottani fiatalság színe javából áll, kik revolverekkel és hátultollakkal vannak ellátva. E csapat, melyhez az Apenninok közt még számosan csatlakoztak, mintegy 200 emberre növekedett. Egész Modenában nagy az izgatottság és csapatösszítések rendeltettek el kívülről.

A kormány legjobban fél a Lombardiában kitörhető felkeléstől, bár nem sok bizalommal van Piemont, Emilia és Toscana iránt sem. A szigeteket vagy a nápolyi területen előforduló lázongásokat könnyebben hiszi legyőzhetőeknek, lehet azonban, hogy ebben is téved.

Livornóban nagy csapatösszpontosítás történt, úgy hogy ha szükséges lesz, déli felé azonnal lehessen haderőt indítani.

A kormányuk igen nehéz feladat leendő, az annyira elágazott guerilla-harczat elnyomni. A szabadság harcosai, mintha csak a földből támadnának, és minden hely, minden erdő ugyanannyi erősség nekik. A városokban rövid utcai harcban kartásokkal szét lehet riasztani a tömeget, de a bandák hegyek közt fedve vannak az ágyuk tűze elől. — Igen sok függ azonban attól, hogy a nép és a polgárság rokonszenvezzen a felkelőkkel, s ha a dolog csakugyan úgy állna, mint a kormány szeretné a világgal elhitetni, hogy t. i. a lakosság irántuk ellenséges indulattal viseltetik, már régóta nem tarthatnák magukat, miután nem volna hol menedésket találniok.

A Milanóban megjelenő „Gazzettino Rosa“ Menotti Garibaldinak egy nyilatkozatát teszi közzé, melyben ez határozottan megczáfolja Lanza földle tett állításait. A nyilatkozat következőleg szól:

„Kedves Bizzoni! Május 14-ől kelt lapjában ön foglalkozik Lanza felőlem tett nyilatkozataival; én azonban kijelentem, hogy a carabiniere miniszternek dícsérteit, mint ön megfoghatja, el nem fogadom. Igaz, hogy a mozgalom megindítását nem helyeslém, már akkor, midőn legelőször vettem híret, de csak azért, mert úgy hiszem, hogy a kedvező pillanat arra még nem érkezett el; de azon kormánynak, mely a leggyalázatosabb valamennyi létező kormányok közt és ilyen jelenleg az olasz kormány, támogatásomat bizonyára fel nem ajánlhatam. Catanzaróban a syndikusnak felajánlám karomat, midőn láttam, hogy a város meg van remélve, attól felvén, hogy a foglyok, kiknek száma 700 ra ment, és ezek közt számos rabló találatot, ki fogának szabálytalan, — és én biztosíthatom ön, hogy azon férfiak közül, kik azon gyűlésben velem résztvettek, egynek sem volt legvalóabbról is szándékában a kormányt támogatni; csakis a syndikus szólt néhány szót, hogy a város viselje nyugodtan magát, a várja be azt, hogy a nagyobb olaszországi városok mit fognak tenni, — mire mindnyáján jövőre nézve a politikai szabadséglekiséget maguknak határozottan fenntarták. Fogadják kezszorításomat.

Catanzaro, 1870. máj. 14.

Menotti Garibaldi.

Országgyűlési tudósítás.

Pest, május 24.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után, mint rendesen, ma is számos kérvény nyújtott be.

Majeros István panaszt emelt, hogy Kiss Péter p. m. osztálytanácsos és Óshgyi szathmári pénzügyi tanácsos nyugdíjaztatnak, — noha még munkaképesek. Kérde ennek okát. — Interpellatio ki fog adatni a pénzügyminiszternek.

Gorove István miniszter válaszol Bobory és Szuppan interpellatioira, melyben az erdélyi közönség biztosító társulat megbukása folytán szenvedett károsodások és kielégítések iránt tett kérdést. A kormány ez ügyben nem tehetett többet, minthogy felszólította az erdélyi kir. biztost, miszerint a károsodások ügyében tegye meg a lehetőket. Arra nem vállalkozhatott a kormány, hogy a társulatnak külön levő tartozásait behajtsa, mert e társulat magánvállalat. A társulat minden egyes tagjának joga van követelni kára megtérítését bírótól, és a törvényszékek dolga ezután az ítéletet foganatosítani. Egyet megtehetett volna a kormány, hogy a törv. hozástól felhatalmazást kért volna a tiszatába hozott tartozások behajtására. De tekintve azt, hogy az adósok legnagyobb része nincs a magyar területen, ez is sikertelen lett volna. Egyébiránt, ha a képviselők közül valaki sikeres módot tud ajánlani, kész azt elfogadni. (Helyeslés.)

Bobory Károly oly loyalianak találja a választ, hogy megnyugszik benne. — A hazatudomásul veszi.

Az igazoló bizottság részéről jelentti Ordy Pál, hogy Zichy Sándor gr. a 30 nap fentartása mellett igazolhatik.

Kautz Gyula a pénzügyi bizottság jelentését mutatja be az eszék-szécsen károlyváros.

Mai számunkhoz fél iv lap és Bettelheim testvérek hirdetménye van csatolva.

vasut tárgyában. A jelentés így szól: A pénzügyi bizottság a jelentésben levő két vitás pontot, melyek közül az egyik a miniszterium által indított hazott eszék-nasitz-pozsegi országos vasút 42¹/₂ mtf. hosszú és 62.130.000 frt költségű felépítéséről, a másik pedig a bródi diakovári, amely egészen véve 45 mtf. hosszú, 24 és 1/2 millió frtnyi költségű irányoztatik elő, mind közgazdasági és pénzügyi, mind politikai szempontból tanulmányozván, azon meggyőződésre jutott, hogy a nasitz-pozsegi vasút, a mint azt maga a miniszteri indoklás jelentés is elismeri, tisztán technikai és forgalmi szempontból véve nem oly célszerű és indokolt, mint a Száva vasút képző diakovár-bródi pálya, mely utóbbi a kereskedésnek és forgalomnak szélesebb alapot nyújt, a kiépítés tekintetében nem nagy nehézségekkel járva s Magyarország érdekének megfelelőbb, mely utóbbi részéről a másik vonal nem jelentéktelen adatokat veendő igénybe s a kincstárt is nagyobb mértékben terhelné. Ha mindezek mellett a pénzügyi bizottság a nasitz-pozsegi vasút mellett nyilatkozik, s a két pálya, irány közül szintén az utóbbinak elfogadását ajánlja a t. háznak, ezt a következő okból teszi:

Tekintettel az itt jelenleg szóban lévő vasúti vonalakra, egyfelől a horvát országgyűlés egyhangulag hozott az ügybeni határozatában valamint annak a magyar közös országgyűlésnek megjelent tagjai a horvát képviselők, másfelől a Magyarországi miniszteriumban képviselő miniszter ép úgy mint a horvát kormányközölgök is több alkalommal nyomatékosan oda nyilatkoztak, hogy az előterjesztett törvényjavaslatban indítványozott nasitz-pozsegi vasútvonal Horvát Slavonország érdekeinek legmegfelelőbb s a horvát nemzet óhaját leginkább kielégíti.

Ezeket figyelembe véve, a pénzügyi bizottság úgy vélekedik, hogy méltányosság és politika tekintetnek tesz eleget, ha Horvátország kívánalma és közvéleménye legilletékesebbnek tekinthető organumai által tolmácsolott felfogásához csatlakozik s a diakovár-bródi vonallal szemben a nasitz-pozsegi vonalirányhoz járul szavazatával.

Ezen kívül a politikai tekinteteket is meg kell vizsgálni, és pedig nem nyomatékosan közgazdasági és forgalmi tekinteteket is, melyek a pályavonal indoklására szolgálnak. Így jelesül azon körülmény, hogy a pálya Slavonország közepén haladván át, az itten létező nagy értékű fát magában rejtő erdőrség teljes mértékben értékesítését s általa hazánk egyik legjelentékenyebb termékével a válypiacokra való megjelölhetőségét lehetővé teszi.

Igy másfelől azon körülmény, hogy Slavonország mindenkori legnagyobb szükségének a legmesterséges utaknak, továbbá pályáknak, hajózható vízeknek s kereskedés kifejtését biztosító közlekedési eszközöknek, e vasút által jutandó először oly emeltyük birtokába, melyek segítségével erőteljes közgazdasági lendületet vehetend, s gazdag természeti kincseit a környező járára és érdekben is kellőképen fogja hasznosíthatni.

Azon országokra határozatot illetőleg, melyre a vasúti bizottság jelentésében hivatkozik s a mely szerint az eszék-sáviszki vonal mint az alföldi fűmvei vasút része függetlenül minden más társulattól építendő, megjegyzni a pénzügyi bizottság, hogy azon határozat az ország érdekét főleg a déli vaspálya társulat ellen, melynek ver-

senyársául tekinthető az alföld-fűmvei vonal kivánta megővni s nem értehetik úgy, hogy az alföldi vasut eszék-sáviszki, illetőleg fűmvei része egészen külön társulattal lenne engedélyezendő, s legkevésbé értehetik, ha az mint versenyző kívánva pályáznai, az alföld-fűmvei vasútnak nagyváradi-eszéki részére néve alakult társulatra, melynek vállalkozása mellett a fent érintett feltételek alatt az együttes adminisztráció alsóbb voltán kívül egyéb fontos tekintetek is szólanak.

Száll Kálmán az egyesült pénzügyi és vasúti bizottságok jelentését mutatja be a Ferencsatorna tárgyában. A ház e jelentések kinyomtatását rendeli el.

A n d r á s s y Gyula gr. miniszterelnök jelent, hogy ő felsége Lónyay Menyhért pénzügyminiszter felmentette az állásból és közös pénzügyminiszterre nevezte ki, magyar pénzügyminiszterre pedig Kerkapolyi Károlyt. (Éljenek jobbról!) Együttal bemutatja a következő szentesítést nyert törvényeket: a fellebbviteli törvény-szék szaporításáról, a törvények kihirdetéséről, a vegyes bíróságokról, a közös magyar horvát törvények kihirdetéséről szóló törvényeket.

Ezek kihirdetése után a ház a tegnapi elfogadott vasúti törvényeket véglegesen megszavazta.

Mintán elnök az osztályokat felszólította, hogy a hozzájuk utasított törvényjavaslatokat intézzék el, az ülés 11 órakor eloszlik.

Beust gróf körlevele.

A lapok Beustnak Potockival együttesen szerkesztett s az osztrák-magyar missiókhoz intézett körlevelét közlik, mely a Potocki-kabinet politikájának exposéját képezi s arra van hivatva, hogy kiráti a diplomáciai körökkel megismeresse a cislej hán állapotot. E terjedelmes okmány lényeges kivonatan következőleg hangzik:

A Potocki-miniszteriumnak jutott feladatát: a parlament kormányt valóságos emelni; a képviselőtestnek: a reichsrathnak mindinkább nagyobb mérvet öltő szétmállásának s ez által fenyegető szétbomlásának gátat vetni; a helyes kísérlet által, előítélet nélkül állván a pártok felett, a monarchia nyugati felében lakó minden néprészeknek, vagy legalább nagyobb részének részvételét egy oly népparlament alakítására megszerezni, melynek létele és működése mindenkori biztosítva legyen oly választások ellen, melyeknek a reichsrath eddigi alakában kitéve volt, s melyek befolyását és erkölcsi tekintélyét kétségkívül lecsökkentették.

Hogy a kitűzött cél eléréssék, mindenek fellelt a békülékenység azillama szükséges. E törekvés célja az, az általános meggyezés által emelt helyreállítás egy közvetlen választásokból eredt, tehát a landtagoktól elválasztott reichsrath lehet. Ez nem csak alaposan indokolt követelése a szabadvilági német pártok; de nem kevésbé tekinthető a szláv nemzetiségű szabad-elvű hazafiak által is a legathatóbb s legelenghetlenebb eszöknek arra, hogy mostani választási és képviselői rendszerünk fölöttébb complicitat gépezetét egyszerűbbé tegye, főnkadának annak alkotmányos működésében elejét vegye, s mind az ország mind az összesség autonóm tevékenységét és önállóságát biztosítsa és külön választassa.

Az autonómiai, önkormányzat és szabad szellem, valamint polgári fejlődés után való nemzeti kívánságoknak és törekvéseknek meg lehet és

meg kell felelni minden kicsinyeskedő, vagy elfogultság átgátló aggodalmak nélkül.

Erre nézve az egyetlen, de elengedhetlen előfeltétel, hogy az egy irányban formázandó törvényhozási határozatok a fennálló alkotmány keretében beilleszthetők legyenek anélkül, hogy annak elengedhetlen alappondolatával a képviselt összes országok államjogi összetartozásával ellentétbe jöjjönk.

Az alkotmányos uton, a fennálló közjog keretén és a birodalmi fővárosban, mint központon kívül tehát nem jöhet létre a kibékülés és kiegyezés a szétfutó néptörzsek közt.

A legkiválóbb alkotmányos államok gyakorlatának megfelelően, hogy a midőn a fennálló alkotmány átható reformja szándékoltatik, általános hivatkozás történjék az ősválasztókra, hogy ezek a küszöbön álló alkotmányváltozás fölől véleményeket az új választások által törvényes uton nyilvánítsák. Nálunk is ez észjogilag igazolt szokás fog követelni és ezzel Cseh- és Morvaországban alkalom nyújtatik arra, hogy az utóbbi időben az alkotmányos életben való részvételtől visszavonult nemzetiségek abba belépessenek és a kiegyenlítés munkájában részt vehessenek.

A tisztán német koronaországok is ép oly joggal követelhetik ily nagy jelentőségű ügyben, hogy az ő mostani hangulatuk és a jelen ügyállás fölől felfogásuk is az elrendelendő új választások által érvényesülhessen, mert őket nyomós és jelentékeny votum illeti meg. Nem kevesebb értéke van e tekintetnek Galiciára nézve, mert más az általános kívánságokat és követeléseket nyilvánítani és ismét más, alkalmatlan férfiakat küldeni komoly, kilátásteljes tárgyalásokra. Az adott viszonyok közt és a kitűzött célok és reformok tekintetéből egyáltalán kívánatos, sőt elkerülhetlen a reichsrathnak, valamint az abban képviselt összes királyságok és országok landtagjainak felosztását és a törvényrendelete szerint való új választások kitűzése.

Az új választandó landtagokat az államkormány valószínűleg az autonómiaának a legközelebbi reichsrath által alkotmányos uton megszavazandó bővítésével s a közvetlen reichsrath-választásokkal, mint elválaszthatatlan programmal fogja fogadni. A kormánynak alaposan lehet azon szándékot tulajdonítani, hogy a jövőendő választások ezen a szabadvilági alpra fektetni. Nemkülönben fel kell tenni, miszerint a városok és vidékeknek egyenes választások alapján kell képviselőkkel a kövveit házában, a felsőház szaporításának eszméje a landtagok választott képviselői által a külön országok érdekeit megóvása tekintetéből, valószínűtlen fog. Ha az egyik vagy másik landtag megtagadná a képviselői választását a reichsrathba, akkor az államkormányt azon jog illetné, hogy az illető korona-országra nézve elrendelje a közvetlen választásokat a képviselőházban.

Attérván aztán a nemzetiségi pártvezérekkel konferenciákra, a körirat felhozza, hogy ezek azért szükségesek, hogy főképp az eddig renitensek meggyőződjenek az államkormány azon szilárd akaratáról, hogy a nemzeti igényeknek lehetséges határig megfelelni kész, valamint ezen megrendíthetlen szándékkal, hogy földatát csak alkotmányos, Bécsben ülő parlamenttel s csak ebben vezetői véglegesen megoldassa elő.

Remélhető, hogy az értekezletekre meghívott államferfiak nem fognak késni kezükbe venni a reform művét. Nem fogják az összes cislej hán landtagoknak e célból szükséges felosztását

szükség nélkül halasztani; az újból választandó landtagokat a legrövidebb idő alatt egybe fogják hívni. Mint már érintve volt: a reichsrathba való követelődést, nevezetesen a reform két megjelölt céljából, minden landtagtól haladéktalanul kívánni fogják, s ragaszkodni fognak az autonóm jogok és institúciók bővítésének a közvetlen reichsrathválasztások behozatalától való elválaszthatatlanságához, hogy a cislej hán parlament az alkotmányos revisiójához mind a két irányban hozzáfoghasson.

Esetelven végre a feladat nehéz voltát, mégis sikerre fog az vezetni.

Ha pedig — így végzi — ezen komoly és szüntelen békülési kísérlet után is volna egy párt vagy néptörzs, mely makacsul vonakodna, mint az egésznek egyik öntudatos, egyenlő tagja, kezdet nyújtani — akkor a jelen és az utókor előtt be volna bizonyítva, hogy a fejedelm s a monarchia a legvégső határig mentek ama kívánalmak kielégítésében, s a dissidensek maguknak tulajdonítsák, ha a törvényhozás s a legfőbb államhatalom tovább halad a maga útján a nélkül, hogy nekik többé figyelmet szentelne.

Szervezési javaslat

a szerb nemzeti kongresszus számára. Benyújtotta a kongresszus f. hó 16-án tartott ülésében.

Azon jogok alapján, melyeket aszerborthodox vallású nép a szerb főegyház és patriarchatus területén, régi szokásai és institúcióinál fogva bír, és melyek részént l. m. cs. és kir. kiváltságok által, részint pedig államtörvény, nevezetesen az 1790-ki 27-ik t. cz. és a magyar országgyűlés 1868-iki t. cz. által elismervé és szentesítve vannak, következők rendeltetnek:

1. cz. A szerb nemzeti kongresszus azon köze, mely az orthodox vallású és a szerb patriarchatus és főegyház területén lakó szerb nép nevében az állam törvények határai között önállóan a nemzeti viszonyokat szabályozza és igazgatja, a főfelügyelőséget gyakorolja, azon ügyeket közvetlenül és közvetve viszi, melyek az egyházi igazgatásra, iskolák, és közoktatásra, továbbá a köznevelési és közjótékonyági intézetek és alapokra és végre a szerb nemzeti alapok és szerb egyházi javadalmakra vonatkoznak.

A kongresszus hatáskörébe tartozik még az egyházi megyék szabályozása és a szerb metropolita, valamint a püspökök választása.

2. ik cz. A kongresszus személyes és választott tagokból áll:

A személyes tagok azok, kik állásuknál fogva ezen szabályzat értelmében a congressusban hely és szavazattal bírnak. Választott tagok azok, kik e szabályzat értelmében és alapján és a választási rendszer következtében a nép által a kongresszus mint képviselők választottak.

3. ik cz. A személyes tagok: a patriarcha, a karlovitzi érsek és metropolita és az egyházmegyei püspökök.

4. ik cz. A választott tagok száma 75 még pedig 25 az egyházi, 50 a világi rendből.

5. ik cz. Az egyházi rend még pedig egyházi rang fokozat küönbsége nélkül kebleből következő képviselőkkel választ u. m.: A karlovitzi érseki egyházmegye 5, a bácsi e. m. 3, a budai e. m. 1, a temesi e. m. 4, a versetzi e. m. 4, a pakratzi e. m. 3, a karlovitzi e. m. 5.

6. ik cz. A világi rend következőleg választja képviselőit u. m.: A karlovitzi egyházmegyeiből 7, a bácsi e. m. 7, a budai e. m. 1, a temesi e. m.

TÁRCZA.

BOLSKY LADISLAS kalandja.

Regény.

Írta: Viktor Cherbuliez.

(Folytatás.)

XIV.

„Te eszméd pillanatának mindig rabja leszel!” mondá egykor nekem anyám, s ő nem csalhatott. Csak egy eszmém lehetett egyszerre; és a pillanat eszméje oly hatalmas gyakorolt rám, hogy annak legkisebb habozás nélkül mindent feláldoztam.

Tronko izzó rásall égette ki sebemet; halottam a sustorgást, és azt hívtam, hogy tökéletesen meg vagyok gyógyítva. Nem ismertem többé magamra; egy pillanat alatt szemem és szívem nagy változáson ment át; Lisvitz grófné eltűnt gondolataimból, sőt még szememre vetém magamnak szenvedélyemet. Gondolatomban csak aiyám volt; dicsőség nélkül és egy tábori ágyon kétségbeesetten mult ki!... Mily kegyelettel gondoltam volt rá!... s ő feladatlanul halt meg, a becsületből tartozást nekem hagyva hátra, hogy nevét ismét helyreállítsam. Türelmetlenségem nem látott semmi akadályt terveim kivételében; erőnek éreztem magamat oroszának és sárkányokkal harczra kelni. — Szomorúságomat vak düh és komoly böszültség kísérte, de mely közre semmi nemű lelkiismeret furdalás nem keveredett.

Midőn Párishoz közel voltunk, Tronko, ki eddig egy szót sem intezett hozzám, kérde tőlem: — Grófi nő, vagy paraszt nő volt-e?

— Oh, ne beszéljünk ezen asszonyról! fel-lém. Bizonyos voltam felgyógyulásomban, de betegségem emlékeztet felmet gerjesztett bennem. Meséit erőlteték és folytatam:

— Ejh! mit? tán nem is szerettem... Erősen hittem azt. Bar igazat szóltam volna! Mit mivelék Párisban, mi történt bizonyos emberek közt és köztém, mily próbáknak voltam alávetve, mily utasítások adtak nekem, — őrizkedni fogok ezekről szólni, és főképen valakit megemlékezni.

Abban az évben, tudni illik: 1861-ben, Lengyelhon, mely politikáját szívemben keresi és vakon követi óhaját, a világnak bámulatos látványt nyújtott. A vértanuság utáni vagy egy egész nemzetet hatalmába kerite, és ezen nép áldozatnak ajánlkozott; — a fegyvertelen sokaság az ágyuk tüze közt imádkozott Istenhez, éneke üdvözlé a halált isteni barát gyanánt.

— Nem félek öntől, vannak sergeim! — mondá Gortshakoff herceg Zamoyski grófnak.

— Mi készek vagyunk golyókat elfogadni.

— Nem, nem! mi verekedni fogunk!

— Mi nem fogunk verekedni; önk orozva gyilkolnak meg minket. Azt képzeltétek Sz. n. Pétervárott, hogy Lengyelhon nem létezik többé.

És egy egész nemzet ta pon volt; pálmákkal kezeikben, felkiáltottak szíveikre mutatva:

Itt van! miért kerestek a halottak közt az élő?...

Minden türelemnek megvan a határa: várták alkalmat, hogy a folyton provokált és kétségbeesett Lengyelhon végre a keztyűt fel fogja venni és a kihívást kihívással fizetni vissza. A párisi comité tehát K...-ba, a határtól néhány métföldnyire fekvő kis lengyel városba, egy tükös követet óhajtott küldeni, ki felhatalmaztatnék bizonyos egyénekkel értekezni, és tervekét, valamint utasításokat előrelátott eseményekre nekik átadni.

Szákszerű volt, hogy a titkos követ fiatal legyen. Rendelkezésre egy Oroszországra látmozott utlevél állott; Wilson Vilmos nevezeti, jeresey születésű, Franciaország lakosa, huszonhárom éves egyén számára volt kiállítva.

Az okmány hitelesítve és minden szükséges jelvényekkel ellátva volt. Ezen Wilson fodrász-ségéd volt, ki Párisban tanulta volt mesterségét. Mesterével meghasonlott, és vagy daczból, vagy utazási vágyból elhatározta magát a világot bebarangolni. Egy orosz hölgy, kinek művészetével gyakran szolgált és ki képességét becsülte, rábirta őt, hogy Sz. Pétervárott alapítván megjövését, Alig kapta volt utlevélét, midőn megterjedett, és egy ház három nap alatt elmettsé élte fonálát. Az utlevélben előfordult leírás kevés kivételrel lálom illet. Elég folyékonyan beszélőn az angol nyelvet, teljes jogom volt Wilson Vilmos névvel magamat felruházni; a boldogult fodrász-szörke volt mint én; ugyanazon természetű és orrforgájú. Hatamaradt még a mesterség megtanulása. Azonnal hozzá fogtam mint gyakorolni egy lengyel fodrásznak a Bac-utczában; nagy hévvel tanultam és művészetet. Ez időtöltésem jótékony volt, mert éles szemekkel voltam megáldva. Hat hét mulva valódi Wilsonná lettem; egy tökéletes „párlóka csináló legény”; birtam is az ahoz szükséges tartást, mozdulatokat, izetlenséget, vidámságot, kinezést és az énekelést.

Nappalaim ütemei voltak; esteim anyáméi. Ugy tetszett nekem, mintha épen kötöttem volna ismeretessé vele; ő rám nézve, úgy szólva, egész új felfedezés volt, és mit írta érzék, nem volt gyengédség, hanem imádás. Ő utolsó és legmagasabb áldozatát befektette; senkinek nem tett szemrehányásokat; sem Istennek, sem az embereknek, sem nekem; magában mondá: Ennek úgy kellett lennie; és törekedni fogok, hogy

abban meg ne haljak. E megsebzett szív áldá a tört, mely őt keresztüldöfte. Leggyakrabban az erőltetett vidorának egy nemét birta, melyben semmi megerőltetés nem volt észrevehető; tevékeny nyugalmammal foglalkozott az élet minden egyes részleteivel; és úgy látzott, mintha az élet rá nézve még becsesebb birta. Percnyire remegés lép el; ekkor felém fordulván, reszelő hangon mondá: Isten veled, gyermekem! — Az ily percekben mered, zavart és halottasded tekintettel pillantott rám. Ekkor labajhoz borulték, fejemet kezei közé szorítá, lassan l ssan szemem elénkült, arczszínét pir kezdő ellepni, ajkain mosoly volt látható, a cza mintegy átlátszóvá lön, és lelkét láttam, egy galambfélegű lelkét, melyben az erő anyagi gyöngédséggel volt egyesülve.

Egy reggelen Tronskóhoz mentem, neki jelentendő, hogy az elutazásra készen vagyok. Sokáig magánál tartóztatott; előadta, hogy még visszavárni kell, hogy a vállalat, melybe becsatlakozni készülsz, tele van veszélyekkel, hogy miselőtt elutazám, erőmmel és lelkiismeretemmel komolyan számot vessek, hogy minden esztelenségem és gyengeségem bűnnek rovatik fel, hogy nem bízmatlankodik bátorságomban, sem jóakaratomban, a veszélyek időjében; de arról van szó, vajjon van-e elég érett szellemem és gyakorlatom saját-ságos kedélyhangulatom mellett hidegvérűséggem minden alkalommal megőriznem, a törököt meghusztatni, a megáldatásokat türelemmel viselni és szívem hullámzásai fölött uralkodhatni. A valódi titkos követ, mondá, rókaival kibélelt oroszán, hogy meggondolatlanságom és kisszerű dicsavágyamból származó ballépéseimről fel.

En. feleltem neki, nem vagyok többé Bolski Ladislav, hanem Wilson Vilmos, és hogy erősem érzem magamat, az egész világegyetem szakállának megnyirbálására. Tronko még ha bozott; nagyon kért, hogy mindent jól megfontoljak, biztosítván, hogy feloldhat szavam alól, a feloldásért ezért magára vévén. Félbeszakítottam őt, és római büszkeséggel mellemre ütvén, kiáltottam: mit itt hordozok, az többé nem hüsből és vérből való szív, az a villám által megszállt változtatott kü!

— Isten oltalmazzon téged! mondá, megölel vén engem; de soha se feledd azt, hogy Tronko kézesed, és hogy tegnapelőtt tíz személy jelenlétében, balkezét nyújtá oda levágásra, s bizonyítandó, hogy férfi vagy.

Visszatértem anyamhoz, a Trinité templomba vezetett, hol egy órá, tédre borulva, mely ajatusság közt töltött el, k mondhatlan szent áhitattal imádkozott értem istenhez. Midőnmét lakásán voltunk, és jöttek nekünk jelenteni, hogy a bérkocsi lent vár, rám veté magát oroszánként, mely fiatalait a vadász ellen védelmezi, csökökkel

borítván el hámját, homlokomat, szememet, ajkaimat. Azután egy lépéssel hát állván, aggodalmas szívvél mondá: ah, itt az ajkak, melyek hangra kárhoztatva vannak. Isten legalább őrizze meg őket a hit-zegés szegénységtől!

Arca lángba borult; add nekünk vissza, istenem a hivat, kiáltá, és add nekem vissza egykor gyermekemet! — És karját, az egféle emelvény: — de a te akaratod történjek, nem pedig az enyém!

— Az ajkaid kísért; a küszöbön megállt, remegő kezekkel és előrehajlott fejjel tekintett utánam. Visszafordulék, ekkor mind a tíz újat ajkaihoz vezeték, lelkét egy utolsó csökbau felem vetvén.

XV.

Egy fél évvel később egy hideg de ködnélküli decemberi reggelen egy serephoz értem, mely jelzé, hogy a határt ál pőben vagyok, lengyel földön leszek. Egy a zárdából épen most kikerült léány, kit anyja az első bába vezet, fogtan valamit abból érzeni, mi szivemben történi; mely nyugtalanság és feszült kedélygerjelelemmel vegyült lázas öröm volt az! Egy őt, ki fogadott, a vámbázba vezetett. Itt megvisszált papíraimat, és egy körülményes vallatának veteték alá. Végre megengedtetett a határt átláphetnem. Visszahelyezém kis málhámat hátamra, és utnak indultam.

Egy szép rónáság terület el előttem, melyet sűrű boréteg takart; csakhamar belemeredtem az ut egy fenyőerdőbe. Egy károgó holló l-begett el fejem fölött. Levegem kalapomat, és ülvölzém. Az ut elhagyatott vala; egy percze elhagyam azt, és nehány lépésnyire az erdőbe hatoltam. Eltávolítván a havat kezeimmel, egy fa tövéhez leteredék, és halk hangon ejtem ki következő szívelem mélyéből származott imát: — Átkozott és megáldott föld, szent S anizlas, Subieski és Kosciusko földje, a bűsők és vértanúk földje te, ki a vért úgy iszod, mint a vizet, és ki látod a halhatlan fájdalomnak és reményiségnek szentelt rózsáit örökké virágozni, ismérd meg bennem gyermeked legalázatosbikjait. Szívét hozzá az neked; ne ved meg ajándékát, hanem helyezd keblébe a jó utáni vágygyal együtt azon isteni tűznek valamely szikráját, mely a magasztos élek nek és a szép halálnak titka, — lehajlottam, és megcsókoltam azon földet, melylyel beszélttem; úgy tetszett nekem, mintha ölelésem közt megmolegedett volna, hogy csókomat visszaadta és egy lángot éreztem eremben csontjaim velejjé végig vonulni. Felke tetem; és szabad könnyű lépéssel indultam utnak; ámbar egész terhomet hordoztam. Isennel és Lengyelhonnal szivemben haladtam.

(Folytatása következik.)

8. a versetzi e. m. 8. a pakratzie. m. 5 és a károlyvárosie. m. 12.

Ezenkívül választ még a karlovitzi f. e. m. és a pakratzie. m. együtt 1, és a károlyvárosi és pakratzi e. m. szintén együtt 1 képviselőt.

7. cz. Mely választó kerületek és ezek mennyi képviselőt foglalt a kongressusba küldeni, azt a választási szabályzat határozza meg.

8. cz. Az egyházi és világi rend képviselői 3 évre választottak meg.

9. cz. A kongressus rendszeresen és szabályszerűen minden 3 évben a meghatározott helyen gyűléssé, még pedig május havában, rendkívüleg pedig szükség esetében.

10. cz. A kongressust az állandó bizottmány (lásd 23 czikk) határozata folytán és előleges ö fellegénél teendő bejelentés mellett a szerb patriarcha és metropolita hívja össze, ha pedig e hely betöltet enél lenne, úgy a bizottmány elnöke.

11. cz. A kongressus tagjait a választók által netalán adott instrukciók nem kötelezik.

12. cz. A kongressus tagja mindazon a szerb patriarchatus és főgyházmegye területéhez tartozó orthodox vallású polgár lehet, ki teljes 24 éves korát elérte, olvasni és írni tud, se gyámság se csőd alatt nem áll, és ki közönséges büntény miatt soha el nem ítéltetett és meg nem fenytetett.

13. cz. A kongressusnak 2 elnöke van, egy méltóságánál fogva és egy választás által.

A működés utáni elnök a szerb patriarcha, és ha ez nem lehetne, a legidősebb püspök.

A választott elnök pedig az, kit a kongressus egész ülészakára választ.

A méltósága utáni elnök megnyitja az első és berekezi az utolsó ülést; továbbá minden ünnepélyes és azon ülésekben elnököl, melyek a kongressus megalakításáig tartanak.

A választott elnök pedig minden egyéb ülésekben elnököl és igazgat.

14. cz. A kongressus hasonlóképen választja másodelnökét az ülészak egész folyamára, a szűkséges jegyzőket pedig csak az ülészak egyes időszakaira.

15. cz. Ha a patriarcha választatik, akkor a kongressus korzerint legidősebb tagja elnököl, a jegyzők pedig a kongressus házszabályai szerinti választottak meg.

16. cz. A szerb patriarcha és metropolita által szavazás által úgy választatik meg, hogy a választás választó cédulák által történik, melyekre nevét írják, kit patriarchának öhajtanak.

A szavazás előtt, a kongressus egy legalább 5 tagból álló bizottmányt választ, mely a v. cédulákat átveszi és azokat megtörtént szavazás után összeszámítani fogja. Azon esetre, ha több cédula volna, mint a szavazott tagoknak száma, akkor a szavazás érvénytelen és ugyanezen üléseben új szavazás történik, és ez mindaddig folytatatik, míg nem a cédulák száma azonos a szavazott tagok számával. A bizottmány ezután a szavazás eredményét fel fogja jegyezni és a szavazó cédulákat az elnöknek átadni, hogy ez a kongressus ellenőrzése mellett a cédulákat nyilvánosan olvashassa fel és az eredményt hirdethesse ki.

17. cz. Szerb patriarcha és metropolitának az lesz választva, ki az abszolút szótöbbséget nyeri.

Ha a választás első napján senki se nyeri az abszolút szótöbbséget, következésképp járnak el. Ha a voksok kettő között egyformán oszlanak el, úgy a választás ugyanazon ülésben megújítatik, a kongressus elnöke ezen esetre két szavazattal fog birni, de ha a szavazatok többek közt oszlottak el, akkor a választás a legközelebbi ülésben ismételtetik, és ha akkor se érik el az abszolút szótöbbség, hanem a voksok kettő között egyformán lesznek elosztva, akkor ugyanazon ülésben úgy fog eljárni, mint az első ülésben ilyen esetre előírva volt. Ha a második ülésben is a szavazatok többek közt lesznek elosztva, akkor a választás a harmadik ülésben fog megtörténni, még pedig azon két jelölt közt, kik a második ülésben relatív legtöbb szavazatot nyertek, ha végre ekkor is a két jelölt közt a voksok egyformán oszlanak el, akkor ugyanazon ülésben a fennmiltet mód szerint fog eljárni. Az ez esetek akarmelyikében abszolút többséggel választott jelölöt a kongressus elnöke választott szerb patriarcha és metropolitának hirdeti ki.

18. cz. A kongressus hasonlóképen választja meg a püspököt is.

19. cz. A kongressus maga állapítja meg házszabályait.

20. cz. A kongressus határozatait törvényerősen nyernek 1 szór. Ha a korona vagy az állam jogait érintik akkor, ha a korona által szentesítettek. 2-or. Harminez nap lefolyás a a t. h. a kormány tudomásra jutattatik és az ellenök azon idő alatt kifogást nem tesz.

21. cz. A kormány a kongressus határozatait egyoldalul meg nem változtathatja.

22. cz. A választott kongressusi képviselők napidit huznak és utazási költségek megtérítet, még pedig amint ezt a kongressus meghatározni fogja. Mindkettőt a nemzeti alap igazgatóság fogja előlegképen kifizetni, mely előleg a nemzetre kivetendő repartitio által fog visszatérítet.

23. cz. A kongressus kebléből egy bizottmányt választ, mely arra fog ügyelni, hogy a kongressus határozatait rendszeren végrehajtsanak. Továbbá a főfelügyeletet és ellenőrzést fogja azon közegekbe gyakorolni, melyeket a kongressus az első czikk alatt említett munkálatok és ügyek elintézésére felállítani fog. Végre végzni fogja azon teendőket is, melyeket a kongressus netalán rá bízni fog és elkészítendi a kongressus tárgyalásai számára a szükséges előmunkálatokat.

Ezen bizottmány akkor, midőn a kongressus nem tartja üléseit, a kongressus határozatait át fogja venni, és azokat kihirdetni.

E bizottmány 9 tagból fog állani, még pedig 3 az egyházi és 5 a világi rendből. A kongressus még az illető helyetteseket is fogja választani.

A bizottmánynak szabadságában áll a kongressus számára készitendő előmunkálatok főbbi tanácskozáskor a nemzeti költségvetés szerkezetét megvizni és azok véleményeit fölhasználni.

24. cz. A bizottmány kötelezve van legalább

minden 3 hóban egyszer, a congressus helyén összegyűlni és a felfügget munkálatokat végezni.

25-ik cz. Munkálkodása időszakában a bizottmány tajaí napidit huznak és utazások költségei kárpótolni fognak, a mint a kongressus azt meghatározni fogja.

26. cz. A kongressus gyűléshelye Ujvidék.

Lónyay Menyhért beszéde

a képviselőháznak május 21-ken tartott ülésében.

(Folytatás.)

Van ugyan ezenkívül a közös pénztár kezelése alatt még kötelezvényekben 15 038,000 frt. Erre nézve azonban megjegyzem, hogy ezen kötelezvények egy nevezetes része a behajlatlanok közé sorozhatók, mint régi követelés; sőt előfordulnak oly követelések is, melyek a támasztandó ellenkövetelések által valószínűleg töröltetni fognak, és így azon összeg, melynek folyóvá tétele ezen kötelezvényekből biztosan remélhető, körülbelül csak 4¼ millióra tehető.

Ugy hiszem, hogy az átmeneti korszak nehézségeinek szerencsés megoldásához nevezetesen járult a központi pénztárnak ezen nevezetes készlete, melyből nemcsak az azon célra teendő fizetések, melyre a törvény rendelte, voltak teljesíthetők, de a delegációk által megszavazott rendkívüli hadügyminiszteri kiadások, úgy a közös pénztár a múlt időkből terhelő nagyobb követelések is kielégíthetők voltak.

Azonban éppen ezen számítás mutatja, hogy jövőre a közös központi pénztár kezelése alatti aktívákra utalni, a jövő delegációnak módjában aig leend.

Ezen kívül az aktívák közé tartoznak még az 1867-ik évet megelőző időben vált által kötelezettség folytán egyes vasuti társulatoknak adott építési előlegek is, melyek három osztályba sorozhatók. Az első osztályba sorozhatók azon vaspályák előlegei, melyek a birodalom másik felében fekszenek, és melyek a következők, u. m. a Ferencz József vaspálya 6.500,000 frttal, a Rudolf koronaherceg-pálya 5 millióval és a cseh északi pálya 4 millióval.

A 2-ik osztályba sorozhatók azon pályák, melyek egészen Magyarország területén fekszenek, ilyenek: az első erdélyi pálya 4 millió előleggel és az alföldi pálya 800,000 frt előleggel.

A 3-ik osztályba végre sorozhatók azon pályának adott előleg, mely a birodalom mindkét részén keresztülvonul. Ez a kassa-oderbergi pálya, melynek a múlt évi december végéig 2.500,000 frt előleg adatott a most folyamatosan van ismét 2.500,000 frtnak kiszolgáltatása, úgy, hogy az összes előleg 5 millió frtra megy.

Ezen három természetű előleg tesz összesen 25.300,000 frtot. Mindezen vasuti társaságok az építés befejezése után a nyert előleg erejéig névszerinti értékben részvényeket tartoznak átszolgáltatni.

Ezen aktívumoknak miképpen történendő fölosztására nézve a két miniszterium közt még nem jött megállapodás létre.

Én részemről azon nézetben vagyok, hogy miután ezen előlegek a szerződés szerinti kamatbiztosításnak kiegészítő részét képezik és a mennyiben ezen részvények, melyek az egész biztosítási összegbe befoglalva vannak, annak kiegészítő részét képezik, ezen előlegekre az 1867-ik XV-ki törvényzikk 7-ik §-nak rendelete lenne alkalmazandó. Miután pedig ezen törvény azt rendeli, hogy azon kötelezettségeket, melyek a vasutársulatokat illető szerződés szerinti biztosítékokból származnak, azon fél viseli, a melynek területén fekszenek a vasutak, — a méltányosság azt kívánja, hogy azon vasutakra nézve, melyek a birodalom egyik vagy másik felében fekszenek, az aktív követelés is az illető fél területén levő vasut után azt illesse, a midőket területén fekvő kassa-oderbergi vasutnál pedig az előleg felosztására nézve határozó lenne a kamatbiztosítási arány, melyben az egyik és a másik fél a biztosítást viselni tartozik.

Ugy vélem, hogy a közös központi pénztár kezelése alatt maradt aktívák iránt az általam mondottak elegendő előleges tőkét nyújtának, a végleges megállapodás az elszámolás részleteire nézve még azért nem terjesztethetik elő, mert az szorosan egybefügg az 1867-ik évi államháztartás eredményeinek megállapításával. — Miután azonban az osztrák miniszterium részéről elfogadtatott azon javaslatba hozott elv, hogy az 1867. évre a közös költségek hozzájárulási arányára nézve irányadó az 1866. év végével megállapított 1867-ik évi előirányzat s ezen értelemben már a számítások meg is törtettek, nem kétséges, hogy a még fennmaradt csekélyebb fontoságú különbözetek kiegyenlítettén, mind az 1867-ki államháztartás, mind a közös központi pénztár által kezelt aktívák és passzívák iránt a közös egyetértéssel létrejött leszámolás nem sokára befejezhető lesz.

Nehézbben megoldandó kérdésnek tekintem a kölcsönös leszámolást és viszonyos kiegyezést azon tételekre nézve, melyeknél a birodalom egyik vagy másik része a multból vagy tartozásban maradt, vagy pedig követelést támaszt a közös pénztár irányában.

Ezen nehéz és bonyolódott kérdésben a leszámolás megkezdhetése tekintetéből a közös legfőbb számvető-zéknak ki kellett mutatni könyveiből és előjegyzéseiből az 1867. év végével feljegyzésben állott aktív és passzív tételeket.

Ezen összeállítás felett mindkét pénzügyi kormányzat hosszas bizottsági tárgyalásokat folytatott, melyeknél az egyes tételek részletesen megvizsgáltattak és gyakran egy tételnek megállapítása végett több százra menő különtermesztői összegnek az áttekintése és eredetének megvizsgálása vált szükségessé; mindezek fél saját álláspontjából tett észrevételeket és saját nézeteit a bizottsági számítások állított fel. Természetes, hogy a legfőbb számvető-zék minden tételt felvett, melyet bárhol előjegyzésben talált, habár annak követelése a változott viszonyoknál fogva érvényesíthető nem is volt: ennél fogva a bizottsági tárgyalásoknak mindekeztől feladat volt közös egyetértéssel mind a tartozásoknál a nem indokolt tételeknek törlesztését vinni keresztül; de viszont, fordultak elő tételek, melyek

a kimutatásban nem figlaltattak, azonban az egyik vagy másik fél által a követelési vagy a tartozási tételek közti igttartatni kívántattak.

Hosszasan tartottak ezek iránt a bizottsági tárgyalások.

Hogy a t. háznak fogalma legyen, minő nehézségekkel járt ezen kölcsönös leszámolásnak eddigi vitele oly eljárásnál, midőn sok már régen töröndő tétel is előjegyzésbe vétetett, és mindkét fél részéről minden közös követelés, azaz összeg, melylyel egyik vagy másik fél a közönséges a multból tartozik, előjegyzésbe vétetett, de viszont a két pénzügyi kormányzat: képviselői által minden lehető ellenkövetelés is felhozott, — szolgáljon példának, hogy a közös aktíváként előjegyzésbe vett azon tételek, melyek az osztrák vagy a magyar kincstár kezelés alá tartoztak, tettek összesen 117.477,000 frtot; azonban kölcsönös egyetértéssel ezekből, mint a közös központi-pénztár alapelvéli követelése töröltetni véleményeztetett több 28.654.000 forint.

Ezen közös aktívák ellenében a birodalom két fele által támasztott követelések összege azaz a közönségeknek felvett tételek tartozása tesz 110.228.000 frtot, mely összegből azonban a bizottság által tett számítások alapján töröltetni véleményeztetett 71.723.000 frt.

Vannak azonban még mind a követelési, mind a tartozási rovatban feljegyzett tételek közt olyanok, melyek a magyar felfogás szerint még a követelési tételből töröndők, vagy a tartozási tételbe folvendók lennének. — Hasonló helyzetbe van a közös központi pénztár irányában az osztrák miniszterium is, s természetesen, hogy a két miniszterium felfogása és álláspontja egymástól eltérő. Ezen tételek száma azonban az utolsó bizottsági tanácskozás óta nevezetesen kevesedett s most azon tételeknek száma, melyek iránt közös egyetértés még nem eszközöltetett, az az iv követelésekénél tesz 13 tételt, a passzív követeléseknél csak 9 tételt, melyek iránt tehát a tárgyalások még függöbben maradtak.

Most még azért nem nevezhetek számokat, nem jelölhetem meg a tételeket, s nem jelezhetem az állam elfoglalt álláspontot, miután az utolsó bizottsági tárgyalások eredményei a két miniszterium által a közbejött tárcza-változás folytán, még közös egyetértéssel el nem fogadtattak; de mint már említém, miután a méltányosság alapján leendő kiegyezésre remény van, nem volna tanácsos, az eltérő nézetek szerinti különbözetet nyilvános vita tárgyává tenni.

Ha majd egyszer a t. ház elébe fog terjesztetni az összes munkát, úgy hiszem még fog győzödni a t. ház arról, hogy minden törvényes és méltányos követelésünknek érvényesítésére a szükséges lépéseket megtenni el nem mulasztottam; ha azonban ezen még függöbben maradt tételeknek kiegyenlítése nem sikerüend, a miniszterium mindenesetre kötelességének fogja ismerni a megoldásra vezető módokat javaslatba hozni.

Megnyugtatóan szolgáljon azonban az, hogy Magyarországnak ezen kérdésnél állapota annyiban nem nevezhető kedvezőtlennek, a mennyiben a magyar kincstár kezelése alatt levő, a másik fél által a közös aktívák közé sorozni kívánt összegek, mint például az inségi kölcsön beszédhető összegei, a dománális kölcsönből rendelkezésinkre bocsátott összeg, és a már általam fennmiltet Magyarorszag területén fekvő vasutársulatoknak adott készpénz összegek után kiálltandó részvények értéke, a méltányosság alapján keresztülviendő kielégítésére fedezetet nyújt.

Áttérve beszédemnek harmadik tárgyára, van szerencsém a t. háznak bemutatni az adóreformok tárgyában működött szakbizottmányok munkálatait, s egyzersmind ezen 9. nagy terjedelmű kötetre menő becses munkálatnak egy példányát a ház asztalára letenni.

Az 1868-ki országgyűlés rövid pár hó alatt tárgyalta és állapította meg a jelenben létező adózási rendszert. Midőn az ez iránti törvényjavaslatokat előkészítém és beterjesztém, éreztem azt, hogy habár az adózási rendszeren sok javítani való van, az átmenet nehézségei közt az adó reformokat minden irányban egyszerre keresni kívánni célszerű és tanácsos nem lenne: az országgyűlés az adótörvények által a multból reánk maradt adózási rendszert nagyrészt törvényesíté, csakis a ház és jövedelmi adónál fogadott el lényegesebb változtatást, melyeknél a közös teherviselés azon elvét, miszerint mindenki adóköteles aránya szerint lehet, egyelőn járjék az államterheknek viseléséhez, szigorubban keresztülvinni szükséges volt.

Tagadhatlan, hogy mindkét irányban — ha nem is alkotott tökéletes — az alkalmazott rendszabályok a volt rendszerhez képest előhaladtak mutatnak, és a jövedelmeknek növekedését eredményezték.

Nevezetes könnyítéseket és célszerű szabályozásokat állapított meg a törvényhozás a bélyeg és illetékek tárgyában.

A mi a követett adókat illeti, a legnevezetesebb, sikeres intézkedés volt a mult országgyűlésnek a só árának majdnem 1/3 dal történt lejjebb állítása, mely rendszabály által nemcsak egy, az életszükséglethez tartozó fogyasztási cikknél könnyítették meg az adózók terheit, de az államkincstár jövedelmei is növeltettek; miután az o csöbbr á a fogyasztást nevelte, a csempészetet csökkentette.

A dohányegységadásogot meg nem szüntethetvén, számos földmives fogvázónak kívánsága teljesedett, midőn a saját használataira terhelés a törvény által megengedettet.

Nem csekély hársal voltak a közvetett adók legfontosabb nemreire, u. m. a szesz- és cukoradóra nézve az 1867-ik évi törvények értelmében a birodalom két fele közt a miniszterium által leeresített egyezség folytán életbeléptetett intézkedések, miután az ezen nevezetes iparüzlettel foglalkozók a vám- és kereskedelmi szerződés tartomára a felállított adóelvek rögtöni megváltoztatása és a kivitelnél a teljes adóvisszatérítés iránt biztosítottak.

Ezen törvények érvénye alatt több új cukorkor-gyar keletkezett; a szeszadónál a kisebb földékek nevezetes kedvezményekben részesültek a

ezen ipar felvirágozását az állam bevételeinek gyors és lépcsőzetes emelkedése tanu írja.

Az adók célszerűbb kezelése és tisztasága iránti törvény is bizonyára nevezetes hatással volt az állam pénzügyeinek megszilárdítására.

Röviden összefoglalva, ezek voltak a mult országgyűlésnek az adóreform terén, úgy hiszem, nem minden siker nélküli kezdeményező lépései. — Azonban az 1868-ki törvényhozás, mely a közjogi kérdések megoldásának nagy művét vitte keresztül az adóreformok terén tovább menni nem kívánt, érezvén, hogy nem rögtönzött kísérletek, hanem érett megfontolás után megállapított intézkedések szülhetnek csak hasznos eredményt; ennél fogva elrendelte, hogy állítsam egybe az adatokat, azon egyes adónemekre vonatkozólag, melyeknél a reform keresztülvitelére mindenképp szükség, és ezen munkát elkészítése után az ország szaktérlemiségéből hívjak össze szaktizottmányokat és ezek véleményét a javaslatba hozandó reformok iránt hallgassam meg.

Ugy hiszem, az országgyűlés helyesen cselekedett, midőn azon szempontból indult ki, hogy az adóreformok célszerű keresztülvitelére nem elég elméleti ismeretekkel birni, s tudni, más országokban minő elvek vannak alkalmazásban; de szükséges, hogy minden létező körülmények és adott viszonyok kellőképen fel legyenek ismerve, mert a tapasztalás azt bizonyítja, hogy az adózási rendszerrel behozott minden nagyobb szerű változás mélyen behat a magánélet viszonyba, s az üzlet és kereset minden nemére; tehát minden ily intézkedést csak a létező körülmények kellő megfontolása s az alkalmazandó rendszabály minden lehető következményeinek számbavétele mellett tanácsos előbe léptetni.

Mult évi ápril 15-ére hívtam össze az ország mind n részéből és osztályából mindazokat, kik állásuk, szakismeretük és képességüknek fogva hivatottak lehetnek ily nehéz és nagy feladat megoldásához járulni.

Az adóreformok tárgyánál is helyzetünk sajtóságos. Törvényhozásunk századokon keresztül pénzügyi tárgyakkal a régibb alkotmány értelmében nem foglalkozhatott; a magyar alkotmány születése a t. ház két évtizeden át határozottak felettünk, rólunk, nélkülünk; tehát nekünk, kik semmi gyakorlati tapasztalással nem bírtunk, egyszerre kell pótolunk a századok és évtizedek mulasztásait.

Ily nagy feladattal szemben természetesen, hogy a mit az adóreformok terén nyújtani képesek voltunk, nem mondható tökéletesnek.

Ily szempontból méltóztatassanak megérlni mindazon adatokat, melyeket az egyes adónemek felderítésére nézve az országgyűlés határozata folytán oly rövid idő alatt, mint erre nekem engedtetett, összeállítani képesek voltunk; különösen tekintetbe véve azon körülményt is, hogy 1868-ik évi törvényesítetvén az egyes adónemek, és megállapítatván az újabb kivétési mód, a pénzügyminiszterium egyes osztályai, ezen sokoldalú munkásságot igénylő feladatnak megoldásával akkor elfoglalva, midőn a szakbizottmányok számára az adatokat és emlékiratokat összeállítani kellett.

A szakbizottmányok e fontos feladat megoldásában bu-igszággal és szorgalommal jártak el; nem elégedtek meg azzal, hogy saját nézeteinek adjanak kifejezést, de minden egyes szakbizottmány a tanácskozási alá vett adónem által érvényesített, testületeteket és saakfériaikat az általa felvett kérdésekre adandó válasza felhívta, sőt hogy a tér mindenikre nézve, ki a feltett kérdéshez szólan kíván, nyitva legyen, a kérdéseket hírlapok útján is közzé téve, a bárkitől arra adott válaszatok készséggel elfogadva, azokat behatód tanácskozássainak tárgyává téve, és azok eredményeit munkálatba felvéve.

Több, mint 300, a szakbizottmányokba általam meg nem hívtott egyes szakértők és testületek véleményei vannak ezen kötetekben; — de a szakbizottmányok időt és fáradságot nem kímélvén, a külföldi államokban létező adótörvényeket és adórendszert is tanácskozási alá veték, s az adórendszerünkkel párhuzamba állítottak.

Nem nevezhetők könnyűnek azon feladat, melynek megoldására a szakbizottmányok vállalkoztak; miután Magyarországon ez volt az első eset, hogy országos érdekt tárgyak szakbizottság tanácskozási alá bocsátattak; meg azon körülmény is nevelte a nehézségeket, hogy míg másutt szakbizottmányok rendszerint csak egyes szövevényes természetű kérdések megfigyeltre és fölvilágosítására azoktak összehívatni, addig az általam egybehívtott szakbizottmányoknak a reform létesítése végett kiűzött egyes adónemek egész rendszerének gyökeres átvizsgálása, és a javaslatok készítésére az államkincstár, val mint az érdekelt adózók együttes és egyenkénti érdekeinek, és mindenemmel viszonyainak, közgazdasági szintűgy, mint pénzügyi szempontból való méltányos és igazságos megbíralása jutott osztályrészül.

Nem állítom ugyan, hogy ezen nagy szorgalom és lelkiismeretes eljárás mellett létrehozott szakbizottmányi adóreform-munkálatok, tudományos szempontból tekintve, bevégzett és rendszeres mű volna, ilyet összeállítani, nem szakbizottmányok feladata; de tartalmaznak ezen munkálatok számos nagybecsű adatot, józan megfontolással érelt nézeteket és véleményeket, melyeket annyival inkább lehet és kell a beterjesztendő törvényjavaslatoknál méltó tekintetbe venni, miután az adózók érdekeit mindenütt kellő figyelemben részesítik.

Nevezetes eredménynek tekintem, hogy minden egyes adónemre nézve az illető véleményt adó szakbizottmány a mellett nyilatkozott, hogy az adóreformok behozatalánál a jelenben létező adórendszert, megmondolás nélkül fölforgatni nagy megrázkódtatással járna, és hogy a reformokat, nem a létező teljes lerombolásában, hanem azok kiépítésében és javításában lehet fölhalálni.

A mult évben ápril 15-ére összehívtott bizottmány azonban a dolog természete szerint 4 külön csoportba osztályozta a munkálatokat. Az első osztályba soroztattak az egyenes adók; a másodikba a szesz és cukoradó, melyek célszerű elvekre fektetve, a mezőgazdasági ipar fejlődésének előmozdítására nagy mértékben hivatnak; a

3 dik külön osztályba soroztatott, ámbár elméleti tekintetben a 2-dik osztályhoz tartozott volna, a közgazdasági tényleg több rendbeli, majd nem elvont érdekeket érintő és a kincstár érdekeire nézve nagyfontosságú dohányjüvedék, végre a 4-ik tárgy volt a sójüvedék.

A többi adó és közjüvedelem nemekre nézve bizonyára lehetett volna még más bizottmányokat is alakítani; azonban nem tartottam tanácsosnak azokat most mindjárt első kezdetben megindítani, miután már úgy is házán szakképes egyéniségek ezen fontos tárgyakkal kellőleg elfoglaltak voltak.

Az egyenes adók iránti bizottmány ismét 3 albizottmányra oszlott föl, ugyint a földadó, a házadó és személyes kereseti és jüvedelmi adó bizottmányokra, melyeknek munkálatai a betér-jesztett 3 első kötetben foglaltak.

Legfontosabb az egyenes adók közül mindenesetre a földadó, mely nemcsak azért bír legnagyobb fontossággal, mivel az államjüvedelmek legje entekeneybb forrását képezi, hanem különösen azért is, mert Magyarország kitünőleg földmívelő ország lévén, a földadó által az adózó honpolgárok legnagyobb része egyenesen érdekelve van.

Szükségessé vált ezen adónemet és a jelenben főmálló kivetési kulcsot részletes vizsgálat tárgyává tenni, miután a jelenlegi adó alapjául szolgáló kataszteri tiszta jüvedelem, és a földbirtok valóságos tiszta jüvedelme közt a legnagyobb aránytalanság létezik. Hivatalos adatokkal ki van mutatva, hogy midőn vannak egyes egész vidékek, hol a keresetben 30%-ban megzavart adót tel alig teszi a valóságos tiszta jüvedelem 90%-át, addig másutt ezt a 30%-os adótól főül is haladja; — azonban nagy átlagban véve a földbirtok utáni valóságos tiszta jüvedelmet, mire nézve a pénzügyminiszterium a bérleti és eladási árak följegyzései által gyűjtött adatokat, ha a tiszta jüvedelem a valósággal megegyezőleg megállapítható és az adóösszeg egyenlően eloszolható lenne, a kivetett adótól alig érintené a valóságos tiszta jüvedelemnek több mint 15%-kát.

A földadó kivetése iránt készített bizottmányi javaslat egy igen becses mű, mely a mostani kivetést méltányos és gyakorlati módon tervezi átálakítani, azonban egyéni nézetem szerint annak kivitele néhány évet és több millió fitra terjedő költséget igényel, s tartozzék, hogy ha a mostaninál sokkal tökéletesebb lesz is a tisztajüvedelem kiszámítására alapított kulcs, de aránytalanságoktól ment nem lesz.

Egyébiránt a javaslatba hozott alapon a miniszterium részéről már a törvényjavaslat előkészítése munkába is vétetett, sőt be is fejeztetett.

A házadótörvényben behozandó reform, miután az 1868. XXII. t. cz. által lényeges módosításokon és javításokon ment keresztül, azonnal újabb törvényhozási intézkedéseket nézetem szerint ugyan nem igényel, de szükséges volt mindenesetre a szakbizottmányoknak ez iránybani tárgyalása is, különösen azon czélból, hogy az új törvény alkalmazásánál mutatkozó hiányokat és egyenetlenségeket kiüntesse, és az ezen hiányok javítására vonatkozó javaslatok ezen körülményeknek fölismerésével előkészítsenek.

A jüvedelem és személyes kereseti adónak bírálatá bizonyára fontos kérdés, miután különösen a jüvedelmi adó kivetésénél alkalmazott rendszabályok a tapasztalás szerint a várt eredménynek nem feleltek meg, mert korán sincsen elérve azon cél, hogy azok is, kiknek jüvedelme főképp nem ház vagy földbirtokból származik, de leginkább gyümölcsöző tőkékben vagy kereseten alapozzák, a dóképeségük aránya szerint járuljanak az állam bevételeinek viseléséhez. El lehet mondani, hogy a törvényben megállapított jüvedelmi adó csak azokat terhelte a törvényben meghatározott mértékben, kik el nem titkolható évi rendes fizetést huznak, egész mértékben terhelte még azon ipar- és kereskedelmi vállalatokat, melyek nyilvános számadástételre kötelezettek, holott minden más jüvedelem csak egy arányban osztozik a terhelésben, és így a jüvedelmi adó alá eső adózók közt nagy aránytalanság létezik. Ha biztos kivetésmódot sikerülne keresni vinni, szaporodván a bevallott jüvedelem, a bizonyára magasnak nevezhető jelenlegi 10%-os jüvedelmi adótól nevezetesen talán felére lehetne lecsökkenteni.

(Folytatása következik.)

Körrendelete

a honvédelmi magy. kir. miniszteriumnak valamennyi törvényhatóságához.

A budai cs. és kir. főhadparancsnokság, mult hó 15-éről 4633. szám alatt kelt körparancsával: a tartalék-ezredparancsnokságoknak meghagyta, hogy az 1868. évi 40-ik törvényczikk 27-ik szakaszának, és az ezen törvény foganatosítására vonatkozó utasítás 6. szakaszának megfelelőleg a népiszkolai tanítók és tanítójelöltek, ugyintén azok, a kik önkészség útján jutottak valamely mezzei gazdaság birtokába, a nyolcz heti katonai kiképzetést végett akkor hivásasan be, a midőn hivatauk leginkább engedni távollétüket.

A népiszkolai tanítók és tanítójelöltek ennek következtében csak is a rendes iskolai szünetidő alatt fognak behivatni.

Az öröklött mezzei gazdaságok tulajdonosait illetőleg pedig, a mennyiben az éghajlati és gazdasági viszonyok az ország különböző vidékein elterjedt változók volnának, a tartalék-ezredparancsnokságok, a behívási időségek megállapítása tekintetéből, az egyes törvényhatóságokkal fogják magokat érintkezésbe tenni, és ahöz képest járandó el.

S erről önéket, szükséges tudomás végett, oly felhívással értesitem, hogy az utóbb érintett behívási időségről hozzám is tegyenek jelentést.

Távirati jelentések.

Athene, május 22. Hétrabló fogatott el, a miután bebonyult rájuk, hogy a marathoni gyilkosságban részt vettek, 20 órai esküdtzéki tárgyalás után halálra ítéltettek.

Bukarest, május 23. A fejedelem trónralépése évfordulójának alkalmából egy proclamáció tudtul adja a népeknek, hogy rövid időn trónörökös fog születni. Ezen értesítés örömmel fogadtatott.

Berlin, május 23. A szövetséggyűlés a halálbüntetés fentartására vonatkozó indítványt 127 szavazattal 119 ellen elfogadta.

Koppenhága, május 23. Hiteles hírként hallatszik, hogy a francia császárné és nyár folytán meglátogatandja a dán királyi családot.

Páris, május 23. Laboulaye előadása alkalmával a College Francaisban demonstrációk történtek. Laboulaye védte politikai magatartását és a nagy lármá daczára is bevégezte előadását.

Legujabb.

Zágráb, május 24. A Bécsben járt határőrvidéki küldöttség nem fogadtatott a felségétől; e fölött az unió párt köreiben nagy öröm uralkodik. A küldöttség visszatér hazába.

Bécs, május 24. Potocki kijelentette a stíriai képviselőknek, hogy a kormány a Rechbauer-féle pártból óhajtaná az új képviselőket megválasztva látni, nem pedig olyanokat mint Kaiserfeld, kik minden kormányváltozásnál Ausztriát tönkretuttnak vélik.

Karlovitz, máj. 24. A szerb egyházi congressus mai ülésén Miletics, zajos nyilvánítás között proclamálja, hogy a congressus működését az államjogi és politikai térre kell kiterjeszteni. A többség Csernovicsot candidálja szerb jövődának (!!!). A congressus felosztása holnapra várható.

Eszékek, máj. 24. Több száz választó, kik között a legtekintélyesb férfiak is voltak, aláírt egy követjüköz, gr. Pejacevics Lászlóhoz intézett adresset, melyben nemtetszésüket fejezik ki a magyar országgyűlésen a szlovén vasutkérdésben követett egoisztikus magatartása fölött, s oly hangon, hogy azon a mandátum letévése iránti általános óhaj észlelhető.

Bécs, május 24. A „Presse“ jelenti, hogy a községtanács mai ülésében azon indítvány fog tétetni, hogy a megjelent császári pátnes tekintetéből Suess által indítványozott bizottmánynak a mai napirenden lévő választása — vétessék vissza a napirendről.

Páris, május 24. A kormány törvényjavaslatot terjesztett elő a törvényhozótest ülésében, melynek értelmében az új senatorok évi fizetése 15,000 frankban állapítatik meg.

Havanna, május 21. A felkelők megveretvén, 104 embert, köztük 8 vezért vesztettek; a megmaradtak közül sokan meghódoltak. Chinchilla ezredes súlyos, 2 tiszt 4 katoná könnyű sebet kapott.

Madrid, május 23. Montpensier hg nem lévén megelegetve pártfeleinek magatartásával, közelebbről egy manifestumot fog kibocsátani. Mint állítják, Montpensier hg azt kívánja, hogy az ő trónjelöltsége felett a szavazás minél előbb történjék meg a cortesgyűlésben.

Espartero párhiveinek bizottmánya tegnap tett jelentést küldetéséről. E szerint Espartero azt válaszolta volna, hogy elfogadja a választást, ha a cortes által fogna megválasztatni. Madoz bejelenti, hogy ma érkeezni fog Primmel; kinyilatkoztatja továbbá Tertulia képviselőnek, hogy ő az ügyek helyzetében nyíltságot és világosságot óhaj.

Üdönságok.

— A mily felindulással keltünk volt néhány hónap előtt Simon primás ellen az összes lapok által akkor közölt azon hír miatt, hogy Magyarország főpapja az infallibilitás szolgalelkű táborához csatlakozott, ép oly őszinte örömmel közöljük most a „Szabad Egyház“ Rómából vett azon tudósítását: hogy a hgprimás f. hó 20-án nagy hatást keltett, fenyves beszédet mondott az infallibilitás ellen. A gyengélkedő főpapat orvosa figyelmeztette, hogy életét kockáztatja ily nagymérvű szónoklatokkal. „Inkább kockáztatom, — felelé a primás — de el nem halgathatom lelkem mely meggyőződését.“ — Igen sok püspök tiszteltető ő hercegségénél a beszéd elmondása után.

Melcer István a legfőbb törvényszék elnöke miut a „Hoz“ hallja, le akar mondani. E lépés okául azt említi, hogy az igazságügyminiszter, az elnök meghallgatása nélkül néhny oly kinevezést tett a törvényszéknek, melyek az elnök meggyőződése szerint nem válnak az ügy javára.

A „Honvédménház könve“ már elkészült, s első diszkotésú példányát a szerkesztő, Tóth Kálmán Damjanitsné asszonynak küldö el.

Kik a gymnasiumi ifjuság szombatán tartandó majálisára eddig meghívott 9. sz. alatt levő rendezői irodába fáradni, hol azt átvehetik. A rendezőség temérdek meghívást küldött szét a postán, — de hogy azok nagy része miért nem jutott el rendeltetési helyére — azt nem tudhatja.

A Nagyvárad kolozsvári vonal első sectiójának bevégezésével gyorsan haladnak előre a földmások miatt történt károk tökéletesen

kijavítottak. A stanai bevágás kiboltozásával, — mely ily módon egy nagy alagúttá változott át — már jól előre haladtak, a honnan a megnyitáshoz rövid idő alatt mi akadály sem áll többé útjában. A 20 mérföldnyi hosszú vasutvonal csaknem egész kiterjedésében járhatóvá lesz már locomotivokkal; e napokban pedig a Körösön Rivnél a vashidon bizottmányi vizsgálatot fognak tenni. — Ugy az egész menetpark mint az egész készület már helyen áll a az állomási épületek nagy részében lakhatna a keleti vasuti hivatalnokok. A gyulafehérvár-tóvis-mediási második sectio, a mennyire ezt bizottmányilag feljárták gyors építés alatt áll; az alagút 25%-a be van végezve, ugy a vágányok és erdősítési eszközök 90 százalékánál, a talpák és egyéb építési anyagok 50%-ja beszeresve, és az örökös, állomások és hidak építését immár megkezdik. A második sectio hátralévő részének, mint szintén a kapus-sebeci III. sectionnak feljártása épen most történik a IV. sectio részletes terve is kész, s az építkezéshez szükséges minden előkészület már be van végezve.

Tancsics Mihály emlékirata. A munkások érdekében Tancsics Mihály, mint az „Általános munkás egyület“ elnöke, emlékiratot terjesztett be a kormányhoz, melyben az elenyészendő cseh rendszert pótló intézet létesítésére 300 000 frtot kér. E pénzen egy épületnek vagy tágas helyiségnek kell vásároltatni, mely a városi iparvilágnak, mintegy központul szolgálna. Czélja volna a kézműves osztályt akkép képezni, hogy e hazában a nemzetiségek tökonként egy tömör nevezett olvadjanak; a bevándorló kézművesek megmagyarosodjanak, s általában a munkások oly képzettséget szerezzenek, hogy egyrészt tisztességgel megélhessenek, másrészt erkölcsileg el ne süljedjenek. Tancsics 8 pontban foglalja össze ez intézet czélját. Először iskolául fog szolgálni ez intézet oly kézműveseknek, kik gyermekkorukban elhanyagolt nevelésben részesültek. 2 or: Biztos szállójuk lesz a vidékről feljövő munkásoknak, hol nem korhelykedhetnek, mint a mostani herbergeken. 3-or: Az egylet oly vidéki munkásokról, kik az egylet tagjai, fog gondoskodni munkáról, ha feljönnek. 4-or: Az iparosok közül azok, kik kiűnnek, ez egylet segélyezése mellett külföldre is kiküldetnek. 5-or: Azon kitűnő tagokat, kik maguk kezére akarának üzletet nyitni, ebben gyámolítani fogja. 6-or: A tagok műveiből kiállítást rendez. 7-or: Rajztanárt is fog tartani az intézet, hogy a rajzolásban is oktassék nyereszenek. 8-or: Igyekezni fog az egylet, hogy tagjai mindnyájan a magyar nyelvet megtanulják.

Szerelmi tragédia. Viera di Castro, volt lisaboni követ, jelszónok és író, 19 éves csodaszép nejét megfojtotta. Folyó hó 12-én ép akkor lepte meg nejét, midőn az egy levelet írt, melyet előtte elrejtett iparkodott. A férj a levél megmutatását követelte, s aztán erővel kitepte azt kezéből; a levél a férj legjobb barátjához volt címözve, Maria de Garrethez, a legjelesebb portugál költő unokaöccséhez. De Castro asszony e levélben kérte Garrethe, hogy kísérné el a színházba s egy rózsabokrotát hozzon számára. Esküdözött férje előtt, hogy eddig semmiféle tiltott viszonyban nem volt Garrethel, a férj pedig megindulva — bocsánatot ígért. Meghatva ennyi jószágtól, a lelkimerete furdalásaitól gyötörtetve, bevallá most, hogy csakugyan vétkez, s zokogva megesküdött, hogy soha többé a férje iránti hűségét meg nem szegi. A férj egy szót sem szolt, kirohant a szobából s néhány perc múlva, egy a gyógyszerlátrában vett üveges chloroform-al tért vissza. Lábvál elasztítja a térdét körülkörcsolt s bocsánatért rimázkodó nőt. „Meg kell halnod!“ rival reá s kényszeríteti akarja, hogy az illető szesz szíjra be, s midőn későbbesve védi magát, s midőn megkísérli a segélyért kiáltani, de Castro két kezével neje nyakához kap s megfojtja. Egész éjjel a még tegnap imádott nő hullája mellett viraszi, s midőn reggelodni kezd, lakását gondosan elzárja, s folkorán két barátját, kiknek a borzasztó eseményt elbeszéli, kéri őket, menjenek Garrethez, s élet hál párbajra hívják ki, még pedig azonnal, még ez órában. Garret nem fogadja el a párbajt; soha sem fog — üzeni — barátjával megverekedni, kit oly kegyetlenül megbántott. Együttal egy Castrohoz intézett levelet kézbesít nekik, melyben írja, hogy még ma este Madridba utazik. Megnevesi az utczákat, melyeken át az időhához menend, ott egykori barátja borsuja utolérheti, ő nem fogja az elől menekülni akarni, sőt szerencsének érezné magát, véték életével megfizetni. — Castro megvetéssel utasítja vissza a borsu ily nemét s önmaga jelentkezett a hatóságnál; jelenleg még csak 34 éves. Garret Franciaországba ment, hogy egy trappista-szerzetbe álljon.

Pesten, a legújabb népszámlálási adatok szerint, 39,384 izraelita lakik, mi az összes lakosság 1/65 százalékát teszi.

Kar nsebesről írják a „N. Temesv. Zig“-nak: A kolumbánai legyek itt ismét megjelenek, de nem o y nagy számban, mint az előbbi években, miből a veszélyes légyfaj e vidékről való mindinkább kimaradására lehet következtetni.

Szerencsétlenségek Erdélyben. Torozsók város a „M. Poig.“ értesülése szerint legnagyobb részben leégett. — A piski-petrozsényi szaranyvonalon Merisor közelében egy több ölnyi mélységű bevágás omlott össze a hosszas esőzések következtében. E nehézs ponton majdnem egy egész év óta szakadatlanul dílgott több száz munkás. A kárt többre teszik 100,000 frnral.

Sértés e, vagy sem? A bécsi körületi törvényszék néh közlekedő különös becsületértiségy tárgyalatot. — F... azzal vádolta egyk polgártársát, hogy az azt mondta neki, Micheli. A törvényszék komolyan megfontolta a dolgot, s főnpegyesen kinyilatkoztatá, hogy vádlott nem bűnös, mert a „Micheli“-ben semmi sértés nem foglaltatik. Erre a vádló a törvényszék felé fordul s „Micheli“-nek nyilatkoztatja az egész körületi törvényszéket. A törvényszék ismét határoz: s a törvényszék iránt elkövetett sértésből, bűnösnek nyilvánítja a vádát s a elmarasztalja.

Helyezgázítás. Tegnap lapunk hírdetési rovaában az 520. sz. alá tártverés hatánapja nem május 26. és 27. ke, hanem május 27. ike és 28. ika, mit is figyelembe venni kerüek.

Tisztelettel fölkértem a „Kegyelet hangok“ czim alatt megjelenendő mű írtatói, hogy íveiket f. é. május hó végéig okvetlenül beküldjék, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt tájkozhasssa magát.

A „Kegyelet hangok“ kiadó hivatala. *)

*) Kértemek a t. hazai lapok e sorok szives átvételére.

Közzgazlászat.

A temesvári mezeli gazdai kiállítás tervezte.

(Vége.)

5. §. Minden kiállítási tárgyra nézve az illető vasuti és hajózási társulatoktól a vitelbér szokásos leszállítása fog eszközteni. — A kiállítóknak igazolványul szolgáló adó választmány által kiadandó igazolvány. A bejelentett állatokra nézve a kiállító a bizottmánytól id-jekorán kiállító igazolványokat nyerne, melyeken az illető körségi előjáróság által feljegyzendő, hogy a helységben semmiféle marharagály nem uralkodik; oly állatok, melyek iránt egészségügyi tekintetben a szükséges feltételek meg nem tartattak, a kiállításra nem bocsáttatnak.

6. §. A kiállítási tárgyak folyó 1870-ik évi augusztus 31 dik napjáig Temesvárra beküldendők. Elkészett küldemények csak a helyi és kiállítási viszonyokhoz kepest vétetnek tekintetbe. A kiállítandó tárgyak idehozatalát, kicsemagósát, felállítását és viszavételét a kiállító saját költségük és felelősségük alatt maguk vagy megbízottjaik által eszközöndik; csak különös kívánságra fogja a választmány ezen munkálatokat saját megbízott emberei által a költségek megtérítésével véghzvetetni.

A helyek kijelölésénél, valamint a tárgyak felállításánál a fater és a sorrend fmaratása mellett a kiállító kívánsága lehet öleg figyelembe fog vétetni. A kiállítási bizottmány gondoskodni fog biztos felügyelő egyénekről. A tárgyké bizosítását a kiállító kívánságára és költségére a bizottmány fogja eszközölni. A kiállítandó tárgyak a kiállítási idő tartama alatt el nem távolíthatók még azon esetben sem, ha esetleg eladatnának.

7. §. A felállítási, felügyelési és egyéb költségek fedezésére a kiállítandó tárgyak után következő helyi árak állapítottak meg: Az I-6 osztályba, ugyintén a XI-ik osztálytól XX-ik osztályokba sorozott tárgyakért. Egy labnyi fedetlen tér után a kiállítási térségén 3 kr., fedett tér után a kiállítási térségén 9 kr., fal- vagy padlatterért a kiállítási épületben 10 kr., asztalterért a kiállítási épületben 20 kr. — A II-X. osztályban foglalt tárgyakért — az állatokat kivéve — helyjér nem fizetendő.

Állatok kiállításánál a helyjér következő: Birkák és esődörökték darabonként 1 ft 50 kr. Mindon más szarvasmarháért vagy lórt darabonként 1 ft. Két éven aluli csikókért és fiatal szarvasmarháért darabonként 50 kr. Sörtésért darabonként 30 kr. Juhokért 20 kr. Aprójóságokért darabonként 5 kr.

A kiállítandó tárgyak utáni helyi árak, a tárgyak felállításakor vagy a kiállítás első napján fizetendők.

8. §. A rend fenntartására a választmánynak veres szalg jelvényenyl ellátott tagjai fognak felügyelni.

9. §. A kiállítás bezárása utáni 8 nap alatt minden tárgy elhávolítandó; ezen idő lefolyása után a bizottmányi felügyeleti felelősséget nem vállal.

10. §. A kiállítandó tárgyak leírása az illető kiállító által közölt részletes leírás nyomán lesz felveendő a kiállítási jegyzékbe, mely hirdetések is felveendő. A hirdetési árakról a választmány bővebb felvilágosítást ad.

11. §. Az illető kiállító vagy megbízottja a kiállítás tartamára szabadjegyet nyer.

12. §. Az egyes osztályok kiválóbb tárgyai, az ezen alkalomra választandó bíráó bizottság által kiűnté esben részesíttetnek.

13. §. A kiállítás tartama alatt a meghatározott gépekkel kísérletek fognak tétetni és egy ekeverseny fog tartatni.

14. §. A kiállítás bef. jezése alkalmával, a sorjegyek eladásából begyűlt összegzett bevezetett tárgyak ki fognak sorsoltatni. Végre ugyanakkor a kiállítóktól felajánlott tárgyak is el fognak árvereztetni.

Üzlettudósítás.

Pest, máj. 24. A malomtulajdonosok és a gazda-közönség ma egyaránt tartózkodó állást foglalt; esőt várnák, ez fog az üzletnek irányt adni, ha mihamar eső lesz, az árak valószínűleg l-mennek, különben emelkedni fog a buza ára. Ma a buza tegnapi árát teljesen kifizették. Rozs és kukorica gyenge forgalom mellett változatlan. Árpa hiányzik, bejelentett kötés nem történt. Z-bra nevezé ellenkébb udakozódás volt: áragyér készlet folytán 2—3 krral lejjebb ment.

Eladások: Buza 200 — 300 vámmázsa 87 és 1/2 fontos 5 ft 80 kr., 1000 vm. 87 fns 5.75. 1100 vm. 86 1/2 fns 5.75. 300 vm. 5.70, 800 vm. 86 fns 5.70, 4000 és 2000 vm. 8 3/4 fns 5.70, 400 vm. 85 1/2 fns 5.60, 4000 vm. 85 fns 5.60, 600 vm. 5.53, 500 vm. 84 1/2 fns 5.35, 1400 vm. 5 f rnt, mindez 3 havi fizetésre, 1000 vm. 84 fns 4.75, készpénzfizetésre. — Rozs 300 mérő 79—80 fns 3.25, 300 mérő 3.20. — Zab 1500 mérő 45—60 fns 2.53 kr. 1:000 mr. 3 5/2 1/2, 2000 mr. 2.50. — Kukorica 1200 vm. búsági 340 készpénz fizetésre, 5000 vm. júniusi átvételre 3 47 és fél kr. 3 havi fizetésre.

A Lloydjegyzetek változatlanok.

Távirati tudósítás

a bécsi börzéről 1870. május 25 én.

5% Metalliques . . . 60 25	Hitelintézet . . . 254 80
Nemzeti kölcsön . . 69 75	Váltó Londonra . 123 63
1460. évi kölcsön 96.10	Értelst 121.25
Bukaresti 719	Arany 5.85

A szerkesztésért felelős Bettelheim Vilmos.

Ház eladás.

Orezi-utca 17. szám alatt létező ház, hozzá tartozó még 3 külön lakással, két udvarral és két kúttal ellátva, szabad kézből örök áron eladó, bővebb értesítést nyerhetni t. cz. Novák L. ur a „kék csillag”-hoz címzett fűszerkereskedésében.

Haszonbérbeadási hirdetmény.

Nagyméltóságú wartembergi gróf Waldstein Ernő ur aradme gyei Boros-sebesi uradalmának igazgatósága részéről ezennel közli hírvételt, miszerint a boros-sebesi uradalomban és a hozzátartozó községeiben, nevezetesen: Boros-Sebes mezővárosban, Kertes, Prezsa, Dencsén, Ignyesd, Minyád, Szuszán, Nadabest, Szlatina, Nyágráz, Monyásza, Laaz, Krokna, Diecs, Rossina, Révetis, Berinká, Gosodia és Szelesán községeiben a korcsmáltatási jog f. 1870-ik évi november hó 1-5-é napjától kezdve három egymásután következő évekre — ha pedig ezen idő kezdése a korcsmáltatási jog, mint földesúri jog, a törvényhozó testület által megszüntetettnek az e tekintetben hozandó törvénynek életbe léptetése napjáig — haszonbérbe fog adni.

A haszonbérletre szándékozókat tehát ezennel felhívjuk, hogy a haszonbérleti összegre nézve zárt ajánlatukat a felajánlott összeg 10 százaléka által hozzácsatolással — f. évi június hó 30-ik napjának déli 12 óráig előírt uradalmi igazgatónak neve alatt czimezve akár posta útján beküldeni, akár személyesen átnyújtani méltóztassanak.

A zártajánlatok beadására kitűzött június hó 15-ik napjának déli 12 óráig az ajánlatok az igazgatóság irodájában nyilvánosságra elvitt fognak nyitni a legközelebbi ígérővel a tulajdonos ur (Excellenciája jóváhagyásának fentartása mellett azonnal szerződés fog készíteni, köteles lévén az ekkor szerződő haszonbérlet a szerződés aláírásakor a beadott 10% százalékon felül az egy negyed évi haszonbérlet részlete azonnal letenni.

A haszonbérlet többi feltételei az uradalmi igazgatóságnál minden időben megtekinthetők, sőt kívánatra posta útján is közöltni fognak.

Kelt Boros-Sebesben, 1870. évi május hó 21-én.

A gróf Waldstein Ernő jószágigazgatósága
Jahn Vilmos.

516-3-3

Főnyeremény 250,000 forint.

Legkisebb nyeremény 165 frt.

Folyó 1870-ik évi június hó 15-én

menend végbe egy a kormány által alapított és biztosított es. k. osztrák 1864. évi jutalék kölcsönnek 120 millió 933 000 frtnyi nagy húzása.

A kölcsön 400 000 nyereménnyel között vannak következő magas nyeremények: 20-szor 250,000 frt, 10-szer 220,000, frt 60-szor 200,000, frt, 81-szer 150,000 frt, 29-szer 15 0 0, 171-szer 10 000, 352-szer 5000, 432-szer 2000, 783-szor 1000, 1350-szer 500 forint, stb. és 165 forint osztr. értékben, mint legkisebb nyereménye minden húzott sorsjegynek.

Egy sorsjegykölcsön sem nyújt oly nagy nyereményt, nyolcat, mint ez, miután mindenkinek alkalma nyílik, csak csekély tökével a 250 000 forintnyi nyereményt megjelteni.

Egy sorsjegyek ára sor és nyereményszámmal csak 2 forint, 3 darabnak 5 forint, 7 darabnak 10 forint, 15 darabnak 20 forint osztrák értékű bankjegyben.

Síves megrendelések az illető díjak előlege beküldése után, gyorsan, teljességgel és bérmentve teljesítenek, mely mindenikéhez egy hivatalos játéktérkép mellékelik, minden óhajtott felvilágosítás a legszívesebben szolgáltatni ki, s a megtörtént húzás után a nyereményjegyzék díj nélkül megküldik, valamint a nyeremények azonnal kifizetnek. Síveskedjék tehát mindenki minél előbb és közvetlenül fordulni.

477-5-6

Breycha J.

sorsjegy hereskedésben majnai Frankfurtnban, grosse Friedberg strasse 41-ik szám.

Első erdélyi vasut.

19-21*

Arad-károlyfehérvári vonal menetrendje.

A személyvonatok mind a két irányban csatlakoznak a tiszavidéki vasut vonataihoz.

I. Pest és Aradról Károlyfehérvár felé	Indul ó. p.	II. Károlyfehérvárról Arad és Pest felé	Indul ó. p.
Pest	5 19 este	Károlyfehérvár	4 29 regg.
Arad	6 12 regg.	Alvincz	4 54
Győrök	6 54	Sibóth	5 24
Paulis	7 6	Szászváros	5 49
Radna	7 24	Piskó	6 28
Konop	7 53	Déva	6 53
Berzova	8 15	Branyicska	7 21
Soborsin	9 7	Illye	7 47
Zám	9 43	Zám	8 32
Illye	10 27 délel.	Soborsin	9 12
B. anyicska	10 46	Berzova	9 38
Déva	11 16	Konop	10 15
Piskó	11 47	Radna	10 47 délel.
Szászváros	12 21 délut.	Paulis	10 59
Sibóth	12 44	Győrök	11 14
Alvincz	1 25	Arad	11 50
Károlyfehérvár érkezik.	1 45	Pest	8 40 este

Posta-csatlakozások.

a) Az arad-temesvári malle-posta. Indul Aradról 4 órakor délután naponként. Érkezik Aradra 8 órakor este naponként 3—4 utas felvétellel.

b) A soborsin-lugos-temesvári malle-posta. Indul Soborsinból 10 órakor délelőtt naponként. Érkezik Soborsinba 4—5 óra közben reggel naponként 3—4 utas felvétellel.

Ezen malle-postához csatlakozik Lugoson az Orsova és Lugos között közlekedő naponkénti malle-posta.

c) Az I. számú nagy-szeben-kolozsvári malle-posta Indul Nagy-Szebenből 6 órakor reggel naponként. Érkezik Károlyfehérvárra 2 óra 30 perccel délután 3—4 utas felvétellel.

Indul Károly-Fehérvárról 4 órakor délután (azaz a vonat megérkezése után). Érkezik Kolozsvárra 3 óra 15 perccel reggel 7—8 utas felvétellel.

d) A II. számú nagy-szeben-kolozsvári malle-posta. Indul Nagy-Szebenből 6 óra este. Érkezik Károly-Fehérvárra 2 óra 30 perccel reggel 7—8 utas felvétellel.

Indul Károlyfehérvárról 3 órakor reggel. Érkezik Kolozsvárra 1 óra 30 perccel délután 3—4 utas felvétellel.

e) A kolozsvár-nagy-szebeni I. számú malle-posta Indul Kolozsvárról 3 órakor reggel. Érkezik Károly-Fehérvárra 1 óra 15 perccel délután 3—4 utas felvétellel.

Indul Károly-Fehérvárról 3 óra 30 perccel délután (azaz a vonat megérkezése után). Érkezik Nagy-Szebenbe 12 óra, éjjel 7—8 utas felvétellel.

f) A kolozsvár-nagy-szebeni II. számú malle-posta. Indul Kolozsvárról 4 órakor délután. Érkezik Károly-Fehérvárra 2 óra 30 perccel reggel 7—8 utas felvétellel.

Indul Károly-Fehérvárról 3 óra 30 perccel reggel. Érkezik Nagy-Szebenbe 12 órakor délután 3—4 utas felvétellel.

Az I. számú nagy-szeben-kolozsvári és a II. számú kolozsvár-nagy-szebeni malle-postához csatlakozik Tordán

a maros-vásárhely-tordai járat Indul Maros-Vásárhelyről 9 órakor reggel naponként. Érkezik Tordára 6 óra este naponként 3—4 utas felvétellel.

Indul Tordáról 12 órakor éjjel naponként. Érkezik Maros-Vásárhelyre 11 óra 20 perccel délelőtt naponként 3—4 utas felvétellel.

Az igazgatóság

Laptulajdonos és kiadó Bettelheim Vilmos — Arad, 1870. Nyomatja Réthy Lipót. (Főter, a Múzeum zárdájával szemben.)

Ügyvédi iroda megnyitás.

VARGA JÁNOS

köz- és váltó-ügyvéd,

irodáját Aradon főter 21. sz. a. Lusztig Zsigmond-féle házban megnyitotta.

321-2-4

Meghívás.

Az aradi első takarékpénztár t. cz. részvényesei az 1870. márczius 27-én megtartott közgyűlésének határozata alapján, az egyleti alapszabályok módosítása tárgyában

1870-ik évi május 29-én délelőtti 9 órakor az egylet teremében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívjuk.

Kelt Aradon 1870. évi május 14-én.

486-3-4

Purgly János,
egyleti elnök.

Tudósítás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomásra juttatni, miszerint

a két pisztolyhoz czimzett

kávéházamban

a templom-utczában

fagylalt és jeges kávé mindennap kapható.

Valamint eddig úgy ezentul is, fűtőrekvésom oda irányul, hogy t. cz. vendégeimet gyors és pontos és a mi fő, első kiszolgálás által minden tekintetben kielégíthessem, s bátorkodom egyuttal tudatni miszerint mint eddig, úgy ezentul is minden csütörtök és vasárnapon **Kiss Józsi** kedveltségű nemzeti zenekara közre adja előadását

zene-estélyek

fognak rendeztetni,

Számos látogatást kér

tisztelettel

Krausz Ignác,

a 2 pisztoly kávéház tulajdonosa.

507-2-3

Árverési hirdetmény.

A Torok Gábor-féle csödtömeghez tartozó s Arad belvárosi Deszka-utczán fekvő 351. h. r. sz. a. 1175 négyzetű ki terjedésű üres telek f. évi január 1-én lefoglalás f. évi május hó 27-én d. u. 3 órákor, továbbá az aradi határban a „Barb” dűlőben 58-6 a. h. r. sz. a. fekvő haszonlagos fénérítet csödtömeghez tartozó 4 lánccz kaszálló földnek f. évi január 1-én lefoglalás f. évi május 28-án d. u. 3 órákor a csödtömegbe választott ny f. évi 22. szám alatti végzése folytán a helyszínen tartandó nyilvános árverésen a legközelebbi legelőnek, kispárnáz eladást fog, erre venni szándékozók ezennel meghívhatnak. Arad, 1870. május 23-án.

Remetci Fülöp,

hit. ügyvéd,
csödtömegtul. ok.

520-2-3

Árverési hirdetmény.

Az aradi e. b. kir. váltótörvényszéknek f. é. 1144. sz. a. kelt végzése folytán a közhírre terjedő, miszerint Bruckmüller Gusztáv aradi lakosnak 550 frtra megítélt váltótöke, és törv. járuléka kielégítés végett Szebe Gyöngyi János és Szeberényi Károly aradi lakosoktól bíróság letöltött lovak, hintók és egyéb ingóságok, az úgynevezett „arena” helyiségben f. lyó évi május hó 30-án délelőtti 10 órakor tartandó nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett el fognak adni.

Mely árverésre a venni szándékozók ezennel meghívhatnak.

Aradon, 1870. évi május hó 12.

Pályai Andor,

vég. bír.

522-2-8

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

100,000

tallér főnyereménye szerencsés esetben azon legújabb pénz-kiosorolásnak, mely a Braunschweigi hercegségi állam-kormány által engedélyezve és biztosítva van.

Csupán nyeremények húznak, melyek ugyanis néhány hónap alatt 6 húzásban 29,900 nyereménnyel soroltatnak ki, következő főnyereménnyel: 100 000 60 000, 40 000, 20 000 15 000, 12 000, 2-er 10 000, 2-er 8000, 3-er 6000, 3-er 5000, 12-er 4000, 34-er 2000, 155-er 1000, 261-er 400, 383-er 200, 18,600-er 47 tallér stb.

Ezen nyeremény-sorsoláshoz, mely az állam által van biztosítva,

1 egész eredeti államsorsjegy csak 7 frt —

1 fél „ „ „ 3 „ 50

1 negyed „ „ „ 2 „ —

ost, értékben, a pénzek előleges beküldése mellett, s a legközelebbi húzás

már folyó évi június hó 9. és 10-én leend.

Mindenkém megbízások azonnal, a legnagyobb pontossággal eszközöltetnek, s mindenki az állam czimerrel ellátott eredeti államsorsjegyet kapja általuk kezbe.

Megrendelőinknek a hivatalos játéktérket megküldjük, valamint minden húzás után a hivatalos nyereményjegyzéket.

A nyeremények kifizetése pontosan az állam biztosítása mellett, egyenesen beküldve, vagy pedig összeköttetések által történnek.

A mi szerencsétől kedvelt előadásaink a legközelebbi multban is a többi között a 3 legnagyobb nyereményt nyerték, s részvényeinknek azt egy — esen fizetnek ki.

Előre láthatólag, ezen a legszilárdabb alapszabályra fektetett vállalat, mindenütt a legelőkeltebb részvételekre találand, s miután a húzás ideje nincs messze, kerjük a megrendelőket mielőbb egyenesen beküldeni

S. Steindecker & Comp.

czégtü bank- és váltóüzlethez Hamburgba.

Mi dőn az eddig irányunkban tanúsított bizalmat megköszönve, az újabb sor-játékbani részvétele felhívjuk a t. cz. közönséget, biztosítjuk egyezsersmnd, hogy le f. bbb igyekezetünk leend pontos és legjobb szolgálat által t. részvényeseink teljes megelégedés-tkiérdemelné. 528-1-6

127-78*

Nehézség (eskór) és görcsöket

alaposan gyógyít levél útján O. Killisch orvosudor Berlin, Louisenstrasse 45. — Már több száz beteget kigyógyított.

1870. sz. 1870.

521-1-3

1870. sz. 1870.

519-2-3

Árverési hirdetmény.

Aradmegye tszékeként mint telekkvi hatóságunk 1870. évi april 9-én 1832 sz. a. kelt végzésével hírvetelt Miklós világiosi akosnak Milos Jozan világiosi lakos ellen 174 fr 64 kr. és járuléka iránti végrehajási ügyében, végrehajtást szenvedőtől lefoglalt, a világiosi 843. sztelekijbe felvett 10506. 10507. h. r. sz. a. fekvő 1250 négyzet öles szőlőre a végrehajási árverés elrendeltetvén, első árverési határidőül 1870. évi június hó 28-án d. e. 9 órája második árverési határidőül 1870. évi július hó 28-ik napjának d. e. 9 órája tüetik ki.

Az árverési feltételek következők:

1. Az árverés 6 Világoson a községi-názánál lésezen megtartandó.

2. A kiáltási ár a becslés azaz 600 frt osztr. értékben.

3. Árverelő a becslés után 10 százelek bábán ténzt kötelesek a végrehajtó bírózeibe letézni.

4. Legtöbbet ígérő köteles a vételár egy harmadát a banompénz betudásával megndjárt a vétés után a végrehajtó bíró kezébe, a második ígérő harmadát a vétés után két hó alatt, a harmadikat a vétés után három hó alatt az ár erés napától a vétés napjaig számítandó 6 százaléka káttal Aradmegye telekkvi törvénzkénel a prdás 459. §-sai meghatározott kövekhez uények sulya alatt letézni.

5. Vevő a vételár 1/3-ának lefizetése után bírorkaba lép, tulajdoni jogának bekezelését azonban csak is az egész vételár lefizetése után nyeri meg.

6. A tulajdon átruházási illetékeket és költségeket vevő tartozik fizetni.

7. Első árveréskor a kérdéses ingatlan csak becsárón vagy azon felül, második árveréskor becsárón alól is eladandó.

Azon jelölőszó hitetők, kik nem a kvi hatóság székhelyén vagy annak községeiben laknak, ezennel felszólítatnak hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltesők végett Aradmegye t. lekkvi hatóságához megjelölt helyszínen jelenjenek, és azok névts lakását az eladásig leontsek be, ellenkező esetben a hatóság kinevezett gondnok által fognak képviselni.

Felhívunk egyezsersmnd mind azok a kik a fennevezett ingatlanra tulajdoni vagy más igény avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek velnek, igényeireseket ezen hirdem ny közlésének utolsó napától számítandó 10 nap alatt Aradmegyei kvi hatóságához nyujtsák be, mert kúben csak a végrehajtás folyamatát megatolva, egyedül a vételár feleslegére fognak utasítani.

Kelt az Aradmegye tszékeként 1870. évi april 9-én tartott üléséből.

Aradmegye telekkönyvi hatósága

Árverési hirdetmény.

Aradmegye t. törvényszéke f. 6 1690. szám alatt kelt végzésével Achermann István Szt-annai lakos által megvett Zimmernman Zsigmond-féle hagyatékú új-szt-annai 1/4 kulallományú földnek nevezett vevő vesztélyére leendő árvereltetését elrendelvén, az árverés foganatosítására hatánapul f. 6. június hó 11-én d. u. 3 órája tüetik ki Új Szt-Anna községénél a következő feltételek mellett:

1. A kiáltási ár 527 frt 55 kr.

2. A kiáltási árnak 10 százaléka bábompénzül letendő.

3. A legtöbbet ígérő köteles a vételár 1/3-dát a banompénz betudásával azonnal a végrehajtó bíró kezébe, 2/3-dát pedig a vételár felosztásakor a m. törvényszéknel letézni.

4. A vevő az 1/4 föld tulajdonába az árverés jóváhagyása után lép telekkönyvitati át azonban csak a teljes vételár lefizetése után nyer.

5. Az árúrsi százalékok valamint az árverési költségeket a legtöbbet ígérő köteles fizetni.

Kelt Szt-Annán, 1870. évi május 3.

Varjasy Jakab,
szolgabíró.

514 sz. 1870.

523-1-3

Árverési hirdetmény.

Steiner Mór részéről Józsa György galsai lakos elleni végrehajtási ügyében 214/1870. sz. a. kelt árverési végzésénél fogva Gals községi 347 szíjkhben Jozsa György egyedüli nevére felvett 200 frtra becsült a 112. sz. ház és beltelekből álló ingatlan a kiáltási összegül elfogadott becsár 10 százaléka letetete mellett Galsan a község-házánál 1870. évi június hó 30-ik napján becsárón vagy azon felül és 1870. évi július hó 30-ik napján becsárón alól is mindenkor d. e. 9 órakor következő feltételek mellett el fog adni.

Vevő a vételár első harmadát leutaskor árverelő bíró kezébe, — a második harmadot három hó, a harmadik harmadot pedig hat hó alatt a vétés után 6 százaléka kamattal Aradmegye tszékekél letézni köteles.

Vevő a vételár első részletének lefizetése után a megvett ingatlanra azonnal teljesleg bírorkaba lép, annak tulajdonát azonban csak az egész vételár lefizetése után a kvi átírás által nyeri meg.

Kelt Aradmegye trvszékeként 1870. évi april hó 20. napján tartott tkkvi üléséből.

Aradm. tkvi hatósága.

Hasonlíthatlan olcsó árak!

A rossz üzletfolyam és a folytonos bukások arra indítottak több gyárost, nekem készleteiket átadni, azon feltétellel, mihamarabb azokat készpénzért eladni. Ajánom a t. cz. közönségnek, különösen pedig rendes vetőimnek ez igen kedvező alkalmat felhasználni, hogy valódi vásznat, férfi és női fehérneműeket fele áron vásároljanak. Jó és valódi vászon és új hibanélküli árnyék keszkesdik az

első legnagyobb vászon- és fehérnemű raktár Bécsben

S. METH

Rothenthurmstrasse 29, szemben az „österreichische Hof”
czimű szállodalal.

Vidéki megrendeléseknél férfi ingekre kérem a nyakbőség körmértékét beküldeni. Oly árukért, melyek raktáramból megrendeltek és bármikébb nem felelnek meg — bérmen és vissz a t. d. után a fizetett ár megtérítettik.

Vászon árjegyzék:

1 db 30 rőtös jó készízüvet vaszon eddig	16 frt, most csak	8 frt.
1 „ 30 „ fehérített orosz vaszon „	24 „ „ „	12 „
1 „ 30 „ jeles szilárd vaszon „	24-28 „ „ „	12-14 „
1 „ 30 „ kitűnő rumburgi vaszon „	28-30 „ „ „	14-16 „
1 „ 40 „ irlandi czernavaszon „	34 „ „ „	17 „
1 „ 40 „ rumburgi czernavaszon „	30-36 „ „ „	15-14 „
1 „ 50 „ finom irlandi szövet „	40-48 „ „ „	20-24 „
1 „ 50 „ hollandi szövet leg 1- kalmasabb uri ingekre	36 „ „ „	18 „
1 „ 50 „ brabanti szövet legfinomabb, legjobb és legtar- tósabb ami csak létezik „	60-70 „ „ „	30-35 „

Rendkívüli nagy választék a leg-ehesebb rumburgi szövetek 24, 29, 30, 35, 40, 45, 5 frtért dja, melyek azonban kétszer annyira becsülve vannak.

1 db 30 rőtös ágy-kanaász mindenféle színekben csikozva és koczkázva, becsár 14-18 frt, most csak 7-9 frt, 10 a legfinomabb

1 db 30 rőtös finom és tartós pamutszövetű atlasz-gradi, becsár 18-20 forint, most csak 9-12 frt.

Gabonák.	Mérleg	Hozz.	Bán.	Vámmászán-		Bécs
				int.	frt. kr.	
Buza bányai.	uj	83	4.65-4.80	84	4.90-5.-	500
"	"	85	5.10-5.20	86	5.35-5.45	500
"	"	87	5.50-5.60	88	5.65-5.75	500
"	"	88	4.75-4.90	84	5.-5.10	500
"	"	85	5.20-5.30	86	5.40-5.50	500
"	"	87	5.55-5.65	88	5.70-5.75	500
"	"	83	4.65-4.80	84	4.90-5.-	500
"	"	85	5.10-5.20	86	5.35-5.45	500

Értékpapírok.	Mérleg	Hozz.	Bán.	Vámmászán-		Bécs
				int.	frt. kr.	
Állampapírok.						
Magyar vasúti kölcsön 120 frt						
ezüstben						
Biztosítások.						
Első magy. biztosító társaság	315	575.-	585.-			
Haza, életbiztosító bank	150	118.-	12.-			
Pannónia v. bizt.	210	239.-	240.-			
Pesti biztosító intézet	300	190.-	195.-			
Uic viszontbiztosító bank	300	255.-	260.-			
Nemzeti biztosító-bank	80					
Vasutak.						
Pesti közút	200	352.50	353.50			
Pesti közút III. kib.	200	355.-	356.-			
Budai közút	200	200.-	202.-			
Alföldi	200	72.50	173.-			
Észak-keleti	200	163.75	164.25			
Magy. keleti	80	93.75	94.25			
Bank és takarékpénztári rész-						
vények.						
Angol magyar bank	L. 8	95.50	96.50			
Magyar Általános hitelbank	8	86.-	86.50			
Francia magyar bank	8	56.75	57.25			
Pe-ti népbank	20	30.-	32.-			
Pesti kereskedelmi bank	500	668.-	670.-			
Pesti iparbank	200	415.-	420.-			
Pesti takarékpénztár	63	3900.-	3950.-			
Pest-budai takarékpénztár	100	152.50	153.-			

Malmok.	Mérleg	Hozz.	Bán.	Vámmászán-		Bécs
				int.	frt. kr.	
Árpád-gőzmalom	280.-	290.-				
Aradi gőzmalom	210.-	220.-				
Blumfélé	400.-	410.-				
Concordia	345.-	350.-				
Király	128.-	129.-				
Luiza	160.-	165.-				
Molnár és sítóm.	285.-	290.-				
Unio-malom	186.-	188.-				
Victoria gőzmalom	920.-	955.-				
Hengermalom	40.-	410.-				
I. budapesti gőzm.	68.-	64.-				
Budai gyártel.	560.-	580.-				
Pannónia						
Egyéb részvények.						
I. magyar söröződe	665.-	670.-				
Király-sör zöde	1.-	141.-				
Hajózálog társ.	139.-	1.-				
Első m. gőzhajóz. t.	87.-	88.-				
Keresk.-épület	445.-	455.-				
Budapesti Lánchíd	682.-	685.-				
Országos gőzhajó társaság	57.-	58.-				
Magyar Lloyd	102.-	104.-				
L. magyar gépgyár	45.-	48.-				
Mátrai kuz.						
Butor kézműzet						
Rimamurányi bányá	500.-					
Salgó-tarjánai	107.-	108.-				
Pest-fiumei hajóép. gy.	108.-	110.-				
L. szeszfinomító	240.-	2.-				
Ujpesti	35.-	36.-				
Alagut	86.-	88.-				
Záloglevelek.						
5 1/2% m. f. d. h. zál.	90.75	91.25				
6 1/2% m. j. v. d. k. j. g.						
5 1/2% m. j. g. j. z. l. g. b.	85.-	86.-				
Kereskedelmi bank	93.50	93.75				
Elsőbbeségek.						
Lánchíd 6%	91.-	92.-				
Miskolci malom						
Losonci posztógyár						
Budapesti malom	140.-	142.-				
Pénznekem és 3 havi váltók.						
Arany	5.86-	5.87-				
Napoleonor.	9.89-	9.90-				
Ezüst	121.75	122.-				
Porosz tallér	1.82-	1.83-				

Államadósság 100 frt után.	Mérleg	Hozz.	Bán.	Vámmászán-		Bécs
				int.	frt. kr.	
Jövedék máj.-nov. szlv. bankj. 5%	60.30	60.40				
ezüst	69.85	69.95				
889-ki sorsj. egész (250 pp.) 100 f. után	232.-	232.50				
1854-ki sorsj. (250 frt pp.) 4%	90.-	90.50				
1860-ki sorsj. egész (500 frt o. é.) 5%	96.10	96.3				
1864-ki (100 frt o. é.)	119.-	119.50				
Magyar vasúti kölcs. (120 frt ezüstben)	109.-	109.50				
Földterhermentesítési kötvények						
(100 frt pp. után)						
Magyarországi	79.60	80.-				
1867-ki záradékkal	78.50	79.-				
Erdélyi	78.75	79.2				
Temes-bányai	78.75	79.2				
Hervát- és tótországi	83.50	84.-				
Részvények.						
Angol osztrákbank befiz. 100 frt ezüstb.	325.50	326.-				
Hitelintézet 200 frt	256.20	256.4				
Alsó-ausztr. leszámlító társ. 500 frt	872.-	874.-				
Francia-osztr. bank befiz. 60 frt ezüstb.	119.75	120.25				
Nem etl. közraktár társ. Pesten	719.-	721.-				
Nemzetbank						
Dunagőzhajózási társ. 500 frt pp.	91.25	91.5				
Ferdinand északi pályá 1000 frt pp.	365.-	368.-				
Trieszti Lloyd 500 frt pp.	169.50	170.-				
I. Erdélyi pályá 200 frt ezüstben	398.-	400.-				
Államvaspályá pp. 200 frt ezüstben	191.40	192.60				
Déli vaspályá o. é. 20 frt ezüstben	229.75	230.25				
Lisnai vasut vp. befiz. 140 frt pp.						
Záloglevelek (100 frt után).						
Osztr. földhiteli. ezüst 5%	107.25	107.50				
33 évben visszafizetendő o. é.	90.20	90.4				
nemzeti bank 0% osztr. ért.	93.40	93.60				
Elsőbbeségi kötvények (100 frt után).						
Alföld-fiumei vaspályá 200 frt ezüst 5%	92.25	92.50				
Duna-gőzhajózási						
Ferdinand északi vasut 5% pp.	91.25	91.50				
Pécs-barcsi vasut 200 frt o. értékekben	93.-	93.50				
I. erdélyi pályá ezüstben 5%	92.25	92.50				
Államvasut 500 frank	144.25	144.75				
1867-iki	143.60	144.-				
Magyar keleti pályá ezüstben	89.60	89.80				
Magánorszjegyek (darabonként)						
Hitelintézet	161.25	161.50				
Clary	36.-	37.-				
Dunagőzhajózási	99.50	100.-				
Keglevich	16.-	17.-				
Budai	33.-	34.-				
Pálffy	29.50	30.50				
Rudolf kor. her.	14.50	15.50				
Salm	49.-	41.-				
St. Genois	29.50	30.50				

Vasuti menetrend.

Aradról Károlyfehérvárra.

Arad indulás	6 óra 12 percz reg.		
Győrök	" 6 " 54 " "		
Paulis	" 7 " 6 " "		
Radna	" 7 " 24 " "		
Konop	" 7 " 53 " "		
Berzova	" 8 " 15 " "		
Soborsin	" 9 " 7 " "		
Zám	" 9 " 45 " "		
Illye	" 10 " 27 " "		
Branyicska ind.	" 10 " 46 " "		
Déva	" 11 " 16 " "		
Piski	" 11 " 42 " "		
Szászváros	" 12 " 21 " "	délb.	
Sibóth	" 12 " 44 " "		
Alvincz	" 1 " 25 " "		
Károlyfehérvár érke.	1 ó. 45 p. délb.		

Károlyfehérvárról Aradra.

Károlyfehérvár ind.	4 óra 41 p. reg.		
Alvincz	" 5 " 15 " "		
Sibóth	" 5 " 41 " "		
Szászváros	" 6 " 7 " "		
Piski	" 6 " 47 " "		
Déva	" 7 " 2 " "		
Branyicska	" 7 " 31 " "		
Illye	" 7 " 53 " "		
Zám	" 8 " 36 " "		
Soborsin	" 9 " 12 " "		
Berzova	" 9 " 58 " "		
Konop	" 10 " 15 " "		
Radna	" 10 " 47 " "		
Paulis	" 10 " 59 " "		
Győrök	" 11 " 14 " "		
Arad érkezés	" 11 " 50 " "		

Postai menetrend.

Pest-Érk.	5 óra 11 p. reggel		
és 2 óra 52 p. este.			
Temesvárról érke.	8 óra este.		
Váradról	" 9 " dél.		
Battanyáról	" 9 1/2 " "		
Butyimból	" 4 1/2 " délut.		
Ind. nap. Butyimba d. u.	5 óra.		
Battanyára	1 óra d. u.		
N.-Váradra Simándon át	6 óra este.		

Aradról Pest és Bécs felé.

Arad indulás	12 óra 26 p. délben		
8 óra 47 p. este			
Csaba indulás	2 óra 7 p. d. u.		
11 óra 23 p. éjjel.			
Mező-Túr indulás	3 óra 43 p. d. u.		
2 óra 15 p. éjjel.			
Szolnok indulás	5 óra d. u. 4 óra 18 p. reggel.		
Cegléd érkezés	5 óra 48 p. d. u.		
5 óra 38 p. reggel.			
Pest érkezés	8 óra 40 p. este.		
Bécs	" 6 " 3 " reggel		

Bécsből Pest és Arad felé

Bécs indulás	8 óra p. este.		
Pest	" 6 " 31 " r.		
Cegléd indulás	9 óra 24 p. d. e.		
8 óra 19 p. este.			
Szolnok indulás	10 óra 16 p. d. e.		
9 óra 47 p. este.			
Mező-Túr indulás	11 óra 29 p. d. e.		
11 óra 40 p. éjjel.			
Csaba indulás	1 óra 9 percz		
délben 2 óra 36 p. reggel.			
Arad érkezés	2 óra 52 p. d. u.		
5 óra 11 p. reggel.			

Szeged - Zombor és vissza

Szeged ind.	2 óra 45 p. délut.		
Zombor érke.	6 óra 43 p. este.		
Zombor ind.	7 " 43 p. este.		
Szeged érke.	11 " 41 p. d. e.		

Buda - Kanizsa - Trieszt és vissza.

Buda ind.	7 óra - p. r. 9 óra 30 p. este.		
Fehérv. ind.	9 óra 15 percz reggel		
11 óra 49 percz este.			
Kanizsa ind.	2 óra 15 p. d. u.		
4 óra 45 percz reggel.			
Trieszt érke.	8 óra 20 percz r.		
8 óra 15 p. este.			
Trieszt ind.	7 óra 10 p. reggel		
8 óra 15 p. este.			
Kanizsa ind.	10 óra 57 percz este		
1 óra 22 percz. d.			
Fehérvár ind.	3 óra 45 percz d.		
5 óra 55 percz este.			
Buda érke.	5 óra 49 p. reggel		